

Рівненський державний гуманітарний університет

Факультет філології

Кафедра практики німецької та французької мов

ДИПЛОМНА РОБОТА

освітньо-кваліфікаційний рівень “Магістр”

на тему

**«ТЕСТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ НА УРОЦІ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ»**

Виконала: студентка VI курсу

групи ІМ-62

спеціальності 014.02 Середня освіта

Мова і література (німецька)

Шпотак О.В. _____

Науковий керівник:

канд. пед. наук, доц. кафедри практики

німецької та французької мов РДГУ

Джава Н.А. _____

Рецензент

док. пед. наук, проф., завідувач

кафедрою методики викладання

іноземних мов РДГУ

Безкоровайна О.В. _____

Національна шкала _____

Кількість балів ____ Оцінка ECTS ____

АНОТАЦІЯ

Шпотак О. В. *«Тестування як засіб реалізації контролю на уроці іноземної мови»* – Дипломна робота на правах рукопису.

Наукова робота на здобуття ступеня “магістр” за спеціальністю «014.02 Середня освіта Мова і література (німецька)». – Рівне, РДГУ. – 2020

Науковий керівник – канд. пед. наук, доцент Джава Надія Арсентівна.

У роботі розглянуто тестування як засіб реалізації контролю на уроці іноземної мови.

В роботі обґрунтовано пропозиції щодо вирішення проблеми контролю та оцінки знань, умінь та навичок учнів шляхом впровадження тестування. Розглянуто класифікації тестів за різними критеріями і видами. Проаналізовано тест, тестовий контроль та лінгводидактичне тестування. Розглянуто умови ефективного використання тестового контролю з різних видів мовленнєвої діяльності. Узагальнено основні вимоги до тестів, досліджено методику складання тестів та обґрунтовано принципи добору змісту тестових завдань. Обґрунтовано та перевірено на практиці результативність використання тестового контролю в навчанні німецької мови у школі. Здійснено експеримент з метою перевірки розробленого алгоритму відбору тестових завдань для контролю рівня сформованості іншомовних мовленнєвих навичок і умінь в учнів. Доведено ефективність застосування тестового контролю під час навчання іноземної мови.

Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та 3 додатків. Список використаних джерел містить 71 найменувань.

Рік виконання дипломної роботи: 2019 – 2020.

Рік захисту роботи: 2020.

Ключові слова: контроль, тестовий контроль, засіб контролю, ефективність, оцінка знань.

ANNOTATION

O. V. Shpotak «*Testing as a means of implementing control in a foreign language lesson*» - Manuscript.

Scientific work for the master's degree in the specialty «014.02 Secondary education Language and literature (German)».- Rivne, RSUH. – 2020

Supervisor – Dzhava Nadiia Arsentiiivna, Candidate of Pedagogical Sciences, associate professor of the department of practice of German and French languages.

The thesis considers testing as a means of exercising control in a foreign language lesson.

The paper substantiates the proposals for solving the problem of control and assessment of knowledge, skills and abilities of students through the introduction of testing. Classifications of tests on various criteria and types are considered. Test, test control and language didactic testing are analyzed. The conditions of effective use of the test control on different types of speech activity are considered. The basic requirements for tests are generalized, the method of compiling tests is investigated and the principles of selection of the content of test tasks are substantiated. The effectiveness of the use of test control in teaching German at school is substantiated and tested in practice. The experiment was carried out in order to test the developed algorithm for selecting test tasks to control the level of formation of students' foreign language speaking skills and abilities. The effectiveness of test control during foreign language learning is proved.

The work consists of an introduction, two sections, conclusions and 3 appendices. The list of references contains 71 names.

The research was conducted in 2019–2020

Thesis defence year: 2020

Key words: control, test control, means of control, efficiency, knowledge assessment.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ I. ТЕСТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ НА УРОЦІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	10
1.1 Сутність та функції тестового контролю	10
1.2 Тест як засіб реалізації контролю на уроці іноземної мови	19
1.3 Класифікація тестів та особливості їх інтерпретації	28
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ НА УРОЦІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ	40
2.1 Умови ефективного використання тестового контролю з різних видів мовленнєвої діяльності	40
2.2 Методика складання тестів та принципи добору змісту тестових завдань	50
2.3 Експериментальна перевірка впровадження тестового контролю в процес навчання іноземних мов	60
ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73
ДОДАТКИ	80

ВСТУП

Невід'ємною складовою частиною навчально-виховного процесу є облік успішності учнів, що полягає в перевірці (контролі) знань, умінь і навичок учнів і поточних спостереженнях, які доповнюють і підкріплюють одне одного. На цій основі в учителя створюються певні уявлення про навчальну діяльність учня і досягнуті ним результати.

Особливо важливу роль відіграє перевірка знань, що засвоюються учнями в процесі самостійної роботи. Правильно і об'єктивно організована перевірка результатів самостійної роботи учнів є дійовим засобом засвоєння знань, прийомів самостійної розумової діяльності і практичних умінь, розвитку їх здібностей і стимулювання пізнавальної активності. Вона виховує в учнів почуття відповідальності за результати своєї навчальної праці, відіграє важливу роль у формуванні особистості учня.

Перевірка самостійної роботи учня поряд з контрольною виконує і важливу навчальну функцію. Вона сприяє організації цілеспрямованого повторення і закріплення навчального матеріалу, поглибленню знань і мовних умінь учнів. Учитель здійснює перевірку не тільки для того, щоб встановити факт можливого невиконання завдання окремими учнями або просто констатувати наявність прогалин в їхніх знаннях, а й для того, щоб ліквідувати виявлені прогалини у процесі дальшої самостійної роботи, добитися міцного і свідомого засвоєння знань і прийомів самостійної інтелектуальної діяльності.

Контроль знань учнів є, крім того, важливим засобом підвищення ефективності педагогічної праці. Відомості про навчальну успішність учнів, здобуті в ході контролю, є однією з істотних підстав для адекватної оцінки науково-педагогічної підготовки вчителя і застосовуваної ним методики навчання. В результаті аналізу даних перевірки можна диференціювати та індивідуалізувати навчання, зокрема самостійну роботу учнів, внести відповідні корективи у процес керування самостійною пізнавальною діяльністю учнів та в організацію навчально-виховної роботи.

Сьогодні навчання іноземної мови носить практичний характер і спрямоване на підготовку учнів до спілкування. В процесі навчання іноземної мови важливу роль відіграє контроль. Контроль на уроці іноземної мови може здійснюватися в різних формах. Одна з його форм, тестування, стає останнім часом найбільш поширеною.

Сфера застосування тестування як форми контролю значно розширилася. За допомогою процедури тестування все частіше перевіряють не лише конкретні знання, а й мовні вміння і навички. Тестування дозволяє провести перевірку окремих умінь і навичок та за допомогою аналізу результатів тестування отримати об'єктивні дані про рівень володіння мовою.

«Тест» в перекладі з англійської мови означає пробу, випробування. Саме завдання в тестовій формі - найбільш чіткий, правильний, відповідний якісний і об'єктивний спосіб оцінювання різних видів мовленнєвої діяльності в іноземній мові. Неможлива оцінка дій учнів без різноманітних форм контролю, а саме тестування учнів.

Мовою науки тестування - це дослідницький метод, в його основі створення і використання якого лежать певні набір правил. Тест - завдання стандартної форми, за результатами, виконання яких можна судити не тільки про знання, вміння, навички випробуваного, але й про особистісні і психофізіологічні характеристики.

Безсумнівно, тестовий контроль підвищує мотивацію, розвиває самостійність і особистість в цілому. Загальновідомо, що загальному мовному розвитку учнів сприяє вивчення іноземних мов. Так при вимірюванні рівня володіння мовою, важливим є те, наскільки тестований адекватно і повно використовує мовні навички та вміння, беручи участь в соціальній взаємодії.

Тестування активно застосовується у навчанні, як на етапі тренувального контролю, так і на етапі самопідготовки.

Оцінювання якості освіти здійснюється шляхом: зовнішнього незалежного оцінювання навчальних досягнень випускників середніх загальноосвітніх навчальних закладів, за результатами якого проводиться їх державна підсумкова атестація та конкурсний відбір для навчання у закладах вищої освіти [29, с.70].

Проаналізовані нами літературні джерела з питань тестового контролю дали підстави для обрання теми дослідження: «Тестування як засіб реалізації контролю на уроці іноземної мови».

Актуальність дослідження: в умовах впровадження ЗНО в систему освіти України парадигма шкільної освіти передбачає залучення ефективних і результативних форм контролю. Існує безліч форм контролю, але тільки тестування дозволяє об'єктивно оцінити вміння і навички учнів, які вивчають іноземну мову. Тестовий контроль - це ефективна система оцінювання результатів навчання учнів, зокрема з іноземної мови.

Новизна дослідження: розроблений нами комплекс тестів та спеціальний алгоритм відбору тестових завдань..

Гіпотеза дослідження: навчальна діяльність учнів буде більш раціональною і продуктивною, вивчення іноземної мови буде ефективнішим, якщо вчитель буде уміло застосовувати у навчальному процесі сучасні методи контролю, зокрема тестовий контроль.

Мета дослідження: теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективності застосування тестового контролю у навчанні німецької мови у середній школі.

Для досягнення поставленої мети було сформульовано наступні **завдання:**

- а) визначити сутність і специфіку тестування, як одного із засобів реалізації контролю в процесі навчання іноземної мови;
- б) розглянути класифікації тестів за різними критеріями;
- в) визначити методику складання тестів та ознайомитися з принципами добору змісту тестових завдань;
- г) розробити алгоритм відбору тестових завдань для контролю рівня сформованості іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь у школярів;
- д) здійснити дослідно-експериментальну роботу з метою перевірки розробленого алгоритму відбору тестових завдань;
- е) проаналізувати і описати отримані кількісні та якісні результати дослідно-експериментальної роботи.

Об'єкт дослідження: тестування як засіб реалізації контролю на уроці іноземної мови.

Предмет дослідження: система тестових вправ для контролю знань, умінь і навичок учнів в процесі навчання іноземної мови .

У процесі роботи нами були використані наступні **методи дослідження:**

а) Теоретичні: аналіз літератури з педагогіки, психології та методики викладання іноземних мов;

б) Експериментально-теоретичний: педагогічний експеримент;

в) Емпіричні: спостереження, порівняння, бесіда.

Методологічною базою для нашого дослідження з методики навчання іноземної мови були роботи таких авторів, як С.Ю. Ніколаєва, О. П. Петрашук, С.М. Мусейчук, А.Н. Щукин, К.В. Фокина, J.D. Brown, В. Hufeisen та багато інших, наукові праці яких використані у даній роботі. Базою для дослідження послужила Рівненська спеціалізована школа №15, учні 9-Б та 9-В класів.

Наукове значення роботи: здійснено теоретичний аналіз і розглянуто сучасний стан проблеми контролю та оцінки знань, умінь та навичок учнів; проаналізовано особливості тестового методу контролю; конкретизовано й доповнено окремі теоретичні положення в організації тестування у навчанні іноземної мови; розглянуто умови ефективного застосування тестового контролю.

Практичне значення роботи: результати дослідження можна буде використовувати в практичній діяльності студентів-практикантів і вчителів іноземної мови на уроках німецької мови у середній школі.

Апробація результатів дипломної роботи. Основні теоретичні та практичні положення роботи і результати експериментальної роботи представлені на I міжнародній науково-практичній інтернет-конференції «Шляхи розвитку науки в сучасних кризових умовах» (Дніпро, 28-29 травня 2020) в публікації : «Тестування як засіб реалізації контролю на уроці іноземної мови» (ст.565) та на II міжнародній науково-практичній конференції «Теоретичні та практичні аспекти розвитку науки та освіти» (Львів,15-16 вересня 2020) в публікації «Тестовий контроль в навчанні іноземної мови» (ст. 63).

Структура роботи. Магістерська робота складається із анотації, вступу, двох розділів, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг магістерської роботи 92 сторінки.

РОЗДІЛ І. ТЕСТУВАННЯ ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНТРОЛЮ НА УРОЦІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

На сучасному етапі педагогічний контроль навченості учнів проводиться переважно у вигляді тестування. Тестування як засіб реалізації контролю знань в останні роки все більше набирає популярність.

Тестовий контроль на уроці іноземної мови підвищує роль контрольованої самостійної роботи учнів, об'єктивність оцінки рівня підготовленості тестованих, точність вимірювань.

Основні завдання теоретичного розділу дослідження полягають у визначенні сутності і специфіки тестування, як одного із засобів реалізації контролю в процесі навчання іноземної мови та у розгляді класифікації тестів за різними критеріями.

1.1 Сутність та функції тестового контролю

Контроль та оцінка знань, умінь та навичок учнів - невід'ємний структурний компонент системи навчання іноземної мови. На відміну від власне навчання іноземної мови, метою якого є формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь, завданням контролю передусім є визначення та оцінювання рівня їх сформованості.

Розвиток в учнів різних видів мовленнєвої діяльності на уроці іноземної мови - це процес засвоєння безпосередньо мовного матеріалу і формування на його основі мовних навичок і умінь. Поступовість засвоєння і послідовне оволодіння практичними навичками і вміннями призводить до різного ступеня їх сформованості у різних учнів. Контроль мовних навичок і умінь допомагає визначити рівень сформованості цих навичок і умінь в учнів, визначити характер протікання цього процесу, діагностувати труднощі, які можуть відчувати учні в процесі засвоєння мовного матеріалу і оволодіння мовними навичками і вміннями. Також контроль націлений на перевірку ефективності прийомів і методів навчання.

Контроль є спільною діяльністю вчителя та учнів за встановленням ступеня навченості учнів і за визначенням досягнутого учнями рівня володіння мовою за певний проміжок навчального часу. Контроль - це частина уроку, під час якої

вчитель оцінює ступінь засвоєння пройденого матеріалу в учнів і їх здатність використовувати отримані знання в практичних цілях [24, с.10].

Контроль на уроках іноземної мови може переслідувати різні цілі, проте у всіх випадках він не є самоціллю і носить навчальний характер: він дозволяє удосконалювати процес навчання, замінювати малоефективні прийоми і способи навчання більш ефективними, створювати більш сприятливі умови для корекції та покращення практичного володіння мовою, для виховання учнів засобами іноземної мови.

Серед об'єктів контролю на уроці іноземної мови можна виділити: фонетичні, лексичні, граматичні навички (мовна компетенція); знання про країну досліджуваної мови і способ життя носіїв мови (соціокультурна компетенція); мовні вміння, що надають можливість успішно користуватися іноземною мовою як засобом спілкування (міжкультурна комунікативна компетенція). Провідними об'єктами контролю є мовні навички та вміння в області говоріння, аудіювання, читання та письма на основі автентичних матеріалів, що забезпечують контроль знань умінь і навичок соціокультурного фону. Наприклад, в говорінні - рівень розвитку діалогічних і монологічних умінь, в аудіюванні - обсяг, тривалість звучання, точність розуміння монологічного та діалогічного мовлення при одноразовому сприйнятті в механічному записі і в живому спілкуванні, при читанні - вміння розуміти необхідну інформацію з прочитаного тексту певного характеру в певний час.

Головна вимога до вибору форм контролю полягає в тому, щоб вони були адекватні тим видам мовної діяльності, які перевіряються.

Основні завдання контролю - виявлення рівня правильності, об'єму, глибини та дійсності засвоєних учнями знань, отримання інформації про характер пізнавальної діяльності, про рівень самостійності та активності учнів в навчальному процесі, встановлення ефективності методів, форм та способів їх навчання.

До основних функцій контролю, які передбачені системою аналізу та оцінки знань, умінь та навиків учнів належать: навчальна, стимулююча, діагностична, виховна та оціночна.

У педагогіці прийнято розрізняти чотири основних види контролю: поточний, тематичний, рубіжний і підсумковий.

Поточний контроль є найпоширенішим і найефективнішим видом контролю. Даний вид контролю застосовується особливо часто при систематичній перевірці. Він дозволяє відстежувати процес становлення умінь і навичок, вносити корективи в діяльність учнів і вчителя, замінювати прийоми і методи навчання, вчасно змінювати вид і послідовність роботи в залежності від групи учнів. Навчальна функція є найбільш важливою для поточного контролю.

Тематичний контроль, як правило, проводиться при завершенні вивчення певної теми. Такий контроль спрямований на перевірку не тільки окремих елементів, а й на перевірку розуміння системи, яка об'єднує дані елементи. Таким чином, тематичний контроль дозволяє контролювати рівень розвитку умінь і навичок по темі.

Рубіжний контроль спрямований на те, щоб виявити в учнів результати на певному етапі вивчення іноземної мови (після закінчення навчальної чверті або півріччя). Ефективність тематичного та рубіжного контролю визначається рівнем сформованості навичок самоконтролю в учнів, умінь здійснювати контроль за результатами власної діяльності і коригувати її в процесі виконання завдань, які пропонуються вчителем [9, с.92].

Метою підсумкового контролю є встановлення в учнів рівня сформованості комунікативної компетенції іноземною мовою за підсумками навчального року. При цьому перевірці підлягають мовні вміння в читанні, аудіюванні, говорінні (як в монологічній, так і в діалогічній формі) і письмі. Особливістю даного виду контролю є те, що даній перевірці кожен учень повинен бути підданий окремо. Однак такий контроль неможливо здійснити в ході традиційного іспиту. Контрольні завдання мають бути подані у вигляді тестів або тестових завдань, що забезпечить можливість більш об'єктивного підведення підсумків і зіставлення результатів навчання учнів в різних навчальних закладах. Одна з важливих сфер застосування підсумкового контролю - атестація випускників загальноосвітніх установ, тобто встановлення відповідності рівня і якості підготовки учнів вимогам освітніх

стандартів з іноземної мови. У підсумковому контролі на перший план виступає контролююча функція.

Систему контролю доповнюють різні форми реалізації контролю, або засоби діяльності вчителя і учнів, в ході яких учитель виявляє в учнів рівень оволодіння необхідними знаннями, вміннями і навичками. У навчанні іноземних мов можуть використовуватися такі форми контролю: бесіда, усне опитування (індивідуальний, фронтальний, робота в парах), письмова контрольна робота, іспит. Форму контролю варто вибирати в залежності від виду контролю (поточного, тематичного, рубіжного, підсумкового) і цілей контролю.

Ці форми контролю результатів навчання прийнято вважати традиційними. На сучасному етапі традиційна система контролю і оцінки не дозволяє отримати незалежну, об'єктивну інформацію про навчальні досягнення учнів. Однак існує така форма контролю, яка все ж дозволяє виміряти рівень навченості і отримати при цьому достовірні, надійні дані та забезпечити об'єктивну оцінку. Ця форма контролю носить назву педагогічне тестування. Тестовий контроль може забезпечити успішну реалізацію мети і всіх функцій контролю, а також задовольнити вимоги, що висуваються до якості контролю.

Тестування як метод оцінки знань в останні роки все більше набирає свого поширення. Сутність цього методу полягає у визначенні завдань (запитань), на які подані альтернативні відповіді. Учень має обрати правильну відповідь, аргументувати свій вибір. Можуть бути завдання для конструювання відповіді. Тестова перевірка може здійснюватися машинним і безмашинним способом.

Одним з найбільш ефективних засобів організації контролю в навчанні іноземної мови вважається тестування. Саме завдання в тестовій формі - найбільш чіткий, правильний, відповідний якісний і об'єктивний спосіб оцінювання різних видів мовленнєвої діяльності в іноземній мові. Неможлива оцінка дій учнів без різноманітних форм контролю, а саме тестування учнів.

Діапазон підходів до визначення педагогічних тестів широкий як у науковій, так і в методичній літературі.

Складність розгляду поняття "тест" посилюється неоднозначністю підходів в теорії і практиці. У сучасній педагогіці намітилося два широкі підходи до його визначення. Під тестом розуміється або весь метод дослідження цілком, включаючи процедуру перевірки, або тільки засіб вимірювання.

Частина авторів уже назвою тестів визначає мету тестування:

- 1) тест навченості - це сукупність завдань, зорієнтованих на визначення (вимір) рівня (ступеня) засвоєння певних аспектів (частин) змісту навчання (В.П. Симонов);
- 2) тест досягнень - набір стандартизованих завдань за певним матеріалом, який встановлює ступінь засвоєння його учнями;
- 3) тест успішності - це сукупність завдань, орієнтованих на вимір ступеня рівня певних аспектів змісту освіти [17, с. 17].

Очевидно, що різноманіття підходів до визначення тесту породжується різноманіттям істотних ознак педагогічного тесту, які, перш за все, залежать від мети створення тесту і кола питань, що вирішуються за його допомогою.

Тест (від англ. test - випробування, дослідження) - це система завдань, виконання яких дозволяє охарактеризувати рівень володіння мовою за допомогою спеціальної шкали результатів. Тести також широко застосовуються для визначення здібностей, розумового розвитку та інших характеристик особистості [10].

Тест – це найретельнішим чином підготовлена у відповідності з певними розробленими правилами сукупність питань і завдань, які пройшли попередню експериментальну перевірку і спеціальну процедуру для їх покращення, та які мають достатні характеристики своєї ефективності, які пред'являються піддослідному з ціллю кваліметричного виявлення соціальних, психічних і психофізіологічних характеристик його особистості, які відрізняється формалізацією відповідей піддослідних, виділенням в них частини, яка несе найбільшу інформаційну навантаженість, що прискорює, полегшує і об'єктивізує їх послідовний аналіз, обробку та інтерпретацію [5, с.7].

Іноді тест трактується надзвичайно широко: під ним розуміються і прості контрольні роботи, і контрольні-тренувальні вправи, і власне процес контролю, а також все взяте разом.

Термін "тест" - базовий компонент інших понять, пов'язаних з ідеєю вимірювань здібностей, властивостей, досягнень особистості. Так, теоретико-прикладна наука, що досліджує тест з точки зору його форми, структури, функціонального призначення, показників якості, що вивчає можливості використання тестів для виявлення особливостей формування та діяльності особистості в конкретно-історичних умовах, називається тестологія. Під тестуванням в широкому сенсі мають на увазі сукупність усіх процедурних етапів, а саме: планування, складання, апробація, обробка та інтерпретація результатів первинного, попереднього тесту - предтеста, перепланування, оформлення і підготовку специфікацій, інструкцій остаточного тесту. У вузькому сенсі тестування є форма контролю (і навчання) за допомогою проведення та використання тесту.

Тести є складовою частиною тестування - методу дослідження, що передбачає виконання випробуванням спеціальних завдань. Такі завдання носять назву тестові. Вони пропонуються або у відкритій формі (випробовуваний повинен доповнити основний текст, щоб отримати справжнє висловлювання), або в закритій формі (випробовуваний повинен вибрати потрібну відповідь з декількох варіантів, причому один з них правильний, а інші - ні).

Тест може використовуватися для проведення як поточного, тематичного, так і рубіжного та підсумкового контролю, значною мірою усуваючи суб'єктивізм в оцінках і зменшуючи час, що витрачається вчителем на перевірку завдань.

При навчанні іноземних мов тест як форма контролю виконує наступні функції: контролюючу, діагностичну, визначення ефективності навченості, прогностичну та навчальну. Контролюючу функцію тесту прийнято вважати основною. Також за допомогою тесту можна діагностувати труднощі мовного матеріалу для учнів. Тест може служити мірою визначення ефективності навченості. Крім цього тест може передбачити успішність або неуспішність навчання, тобто виконувати прогностичну функцію. При використанні тестових завдань для

диференціації знань, умінь і навичок реалізується навчальна функція тесту. Також тести можуть виступати ефективним засобом самоконтролю. При цьому тести розвивають пам'ять, увагу, активізують розумові операції, сприяють критичному мисленню.

Тесту як формі контролю притаманні деякі ознаки, які відрізняють його від традиційних контрольних завдань. Перша важлива ознака полягає в тому, що при проходженні тесту всі тестовані перебувають у рівних умовах: вони працюють з однаковими обсягом та складністю завданнями в один і той же час. Наступною ознакою тесту є те, що якість виконаних завдань має бути виражена в числовому еквіваленті. При перевірці тесту результати виконання завдань порівнюються з заздалегідь підготовленими еталонами (ключами). Це дозволяє легко і точно встановити правильність або помилковість дій тестованих. Ці результати піддаються кількісній оцінці в балах відповідно до певної шкали. Основна відмінність між традиційними контрольними завданнями та тестовими завданнями полягає в тому, що останні завжди припускають вимір з використанням спеціальної шкали (матриці). Тому оцінка, що виставляється за підсумками тестування, відрізняється більшою об'єктивністю і незалежністю від можливого суб'єктивізму вчителя. Стандартна форма завдань при цьому забезпечує оперативність в роботі і легкість підрахунку результатів.

Також тестовий контроль є економічним. Йому притаманна чітка визначеність форм і змісту завдань і всієї структури тесту дозволяє швидко перевірити значний обсяг матеріалу у кожного випробуваного в групі. Кожен тест ретельно готується відповідно до визначених правил для його вдосконалення. Процедура проведення тестування також суворо регламентується, на виконання тестових завдань відводиться невелика кількість часу.

Для тесту також характерно те, що, будучи системою завдань, він може бути розділений на субтести для тестування окремих видів мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання, письмової мови) або аспектів мови (фонетики, граматики, лексики) .

У навчанні іноземних мов використовуються мовні або лінгводидактичні тести. Лінгводидактичним тестом називається підготовлений відповідно до певних вимог комплекс завдань, які пройшли попереднє випробування з метою визначення якісних показників і які дозволяють виявити в учасників тестування рівень їх мовної або комунікативної компетенції та оцінити результати тестування за заздалегідь встановленими критеріями [4, с. 12].

Термін "лінгводидактичний тест" введений В. Кокотой [24, с.8], який співвідносить лінгводидактичний тест з комплексом завдань:

- 1) завдання, підготовлені відповідно до певних вимог;
- 2) завдання, які пройшли попередню апробацію з метою виявлення показників якості;
- 3) завдання, що дозволяють визначити у тестованих ступінь їх мовної (лінгвістичної) і / або мовної (комунікативної) компетенції;
- 4) завдання, результати яких піддаються оцінці за заздалегідь встановленими критеріями.

Дане визначення охоплює найважливіші характеристики лінгводидактичного тесту: мета і об'єкт контролю, системоутворюючі ознаки тесту, спосіб інтерпретації результатів.

Всі функції лінгводидактичних тестів можна поділити на наступні загальні групи:

- 1) загальнодидактичні функції навчання (власне навчальна та розвиваюча) і функції виховання (діагностична, контрольна-оцінювальна).

До загальнодидактичних можна віднести наступні функції:

- а) функції прогнозу успішності навчання;
- б) функція визначення готовності до навчання;
- в) функція діагнозу прогалів;
- г) функція визначення загального володіння іноземною мовою.
- 2) інформаційні функції результатів лінгводидактичних тестів (контрольна, дослідницька та навчально-інформаційна).

Інформаційні функції результатів лінгводидактичних тестів це:

- 1) функції визначення:
 - а) поточної і періодичної успішності;
 - б) підсумкової успішності;
 - в) ефективності навчання (прийому, методу);
- 2) функції самоконтролю (взаємоконтролю).

Ці функції частково перекриваються, наприклад найважливіша функція лінгводидактичних тестів - контрольна - відноситься традиційно і до групи загальнодидактичних тестів. Крім того, серед дослідницьких функцій лінгводидактичних тестів є функції розвитку пам'яті, уваги і особистісних якостей (сумлінності, цілеспрямованості тощо), останні з яких відносяться до виховної функції лінгводидактичних тестів.

Лінгводидактичні тести виконують виховну функцію також на етапі підготовки до тесту і в ході роботи над завданнями тесту через подолання різних психолінгвістичних, розумових та інших труднощів шляхом виховання сили волі, цілеспрямованості, сумлінності та інших якостей особистості, а також шляхом зміни ставлення до навчання, до іноземної мови. Емоційний стан тестованих змінюється також завдяки стимулюючій ролі оцінки (балу) тесту (при аналізі результатів тесту).

Для максимально ефективної реалізації вищевказаних функцій лінгводидактичних тестів, слід дотримуватися таких основних принципів:

- 1) складання тільки таких лінгводидактичних тестів, які є досить якісними, надійними та валідними з точки зору цілей і завдань тестування і навчально-виховної роботи;

- 2) дотримання звичайних процедур розробки, проведення та обробки результатів лінгводидактичних тестів;

- 3) використання лінгводидактичних тестів тільки тоді, коли це виправдано;

- 4) дотримання загальнодидактичних принципів контролю (регулярності, систематичності, активності, свідомості та ін.) при організації тестового контролю.

Загальнодидактичні функції навчання проявляються вже в ході підготовки до тесту. В ході виконання тесту відбувається певне повторення і закріплення матеріалу, активізується розумова діяльність, розвивається пам'ять та досягається

певний навчальний ефект. Для того щоб прищепити учням певні знання і вміння, необхідно ретельно продумувати методи і форми контролю. Важливо не тільки правильно організувати контроль, але й планомірно і систематично здійснювати його на кожному уроці. Саме тому методи безперервного та інтенсивного контролю знань є суттєвими компонентами сучасної освіти, і тестування є найважливішим з них. Ми розглянули деякі основні поняття теорії тестів, знання яких необхідно вчителям для того, щоб самостійно розробляти якісні тести і адекватно використовувати їх для перевірки знань, навичок і умінь з іноземної мови.

Отже, ми розглянули основні поняття контролю, теорії тестів, їх функції, види і характеристики, знання яких дуже важливо і необхідно вчителю для самостійної розробки якісних тестів і їх використання для перевірки в учнів знань, умінь і навичок з іноземної мови.

1.2 Тест як засіб реалізації контролю на уроці іноземної мови

Вперше термін «тест» був введений американським психологом Дж. Кеттелла в 1890 році. Під тестом він розумів спеціально розроблені стандартизовані методики, за допомогою яких можна було виміряти реакції одного індивіда, що знаходиться в різних умовах, або відмінності між декількома індивідами. Однак ні в одній науковій області (психології, соціології, педагогіці, медицині, фізіології і т.д.) до сих пір немає єдиного визначення даного терміну. З англійської мови слово «тест» перекладається як «випробування», «експеримент», «перевірка», «проба». При такій багатозначності цього слова очевидно існування термінологічних неточностей.

А.С. Агафонова пропонує наступне визначення тесту. Тест - «це досить короткі, стандартизовані або нестандартні випробування, що дозволяють вчителям і учням за порівняно короткі проміжки часу оцінити результативність пізнавальної діяльності учнів, тобто оцінити ступінь і якість досягнення кожним учнем цілей навчання» [3, с. 15].

В.С. Аванесов розуміє під традиційним тестом стандартизований метод діагностики рівня і структури підготовленості. У такому тесті всі випробовувані

відповідають на одні й ті ж завдання, в однаковий час, в однакових умовах і з однаковими правилами оцінювання відповідей [32,с. 18]. Педагогічний тест В.С. Аванесов визначає, як систему завдань зростаючої складності, специфічної форми, що дозволяє якісно і ефективно виміряти рівень і оцінити структуру підготовленості учнів.

Іноді тест можна трактувати широко: під ним розуміються і прості контрольні роботи, і контрольнo-тренувальні вправи, і власне процес контролю, а також всі взятє разом .

Тести є складовою частиною тестування - методу дослідження, що передбачає виконання випробуваннм спеціальних завдань. Такі завдання носять назву тестові. Вони пропонуються або у відкритій формі або в закритій формі.

Під тестуванням в широкому сенсі розуміють сукупність всіх процедурних етапів: планування, складання, апробація, обробка та інтерпретація результатів первинного, попереднього тесту, перепланування, оформлення і підготовка інструкцій остаточного тесту. У вузькому сенсі тестування - це така форма контролю (і навчання), яка здійснюється за допомогою використання тесту. Поняття «тест» і «тестування» на сьогоднішній день залишаються спірними.

Великі тести з великою кількістю завдань називаються тестовими батареями. Кожне тестове завдання, яке входить в таку батарею, створює для тестованого якусь лінгвістичну або екстралінгвістичну ситуацію, звану тестової ситуацією. Вона представлена вербальним (словесним) або наочним стимулом у вигляді завдання, виконання якого також вимагає відповідної реакції (вербальної або наочної).

Застосування тестування як методу дослідження дає цінний матеріал для визначення ефективності оволодіння навчальним матеріалом і здібностей учня до оволодіння таким матеріалом . Тест може використовуватися для проведення як поточного, тематичного, так і рубіжного та підсумкового контролю, дозволяє усунути суб'єктивізм в оцінках і знизити час, який учитель витрачає на перевірку завдань.

У навчанні іноземних мов застосовується лінгводидактичне тестування. Лінгводидактичним тестом називається підготовлений відповідно до певних вимог

комплекс завдань, які пройшли попереднє випробування з метою визначення якісних показників і які дозволяють виявити в учасників тестування рівень їх мовної або комунікативної компетенції та оцінити результати тестування за заздалегідь встановленими критеріями [21].

Текстові завдання також допомагають виявити ступінь володіння рецептивними навичками. Тести є найбільш економною формою контролю. З їх допомогою можна швидко перевірити, як кожен учень знає навчальний матеріал і як може користуватися ним.

Для того, щоб тест з іноземної мови якісно вимірював мовні уміння і навички учнів, він повинен відповідати деяким вимогам. Серед них найважливішими характеристиками тесту є його адекватність (валідність), надійність, економічність та автентичність [59].

Адекватність, або валідність, означає те, що тестові результати повинні бути придатними для тієї мети, заради якої проводилося тестування. Тобто, завдання тестування повинно відповідати змісту ознаки, що виявляється. Якщо тест дозволяє перевірити все те, що задумано авторами, він вважається адекватним (дійсним) щодо контрольованого змісту навчання. Так, на валідність тесту впливає якість завдань.

Надійність тесту виражається в ступені постійності і стабільності результатів тестування. Надійним вважають такий тест, який дає стійкі результати при повторному проведенні тесту у тестованих, чий рівень підготовки не змінювався.

Однією з головних характеристик тесту є його економічність, а саме, те, що конкретний тест здатний дати максимум достовірної інформації про тестованого при мінімальних витратах часу і зусиль на складання, проведення, перевірку та обробку результатів тесту.

Автентичність, або справжність, тесту полягає у виборі автентичних, оригінальних текстів іноземною мовою, в створенні тестових ситуацій, наближених до реальних умов спілкування в іншомовному середовищі. На сьогоднішній день ступінь автентичності матеріалів, використаних в тесті, створює проблему, яка пов'язана з деякими труднощами соціокультурного плану.

Тестовані, які вивчають іноземну мову поза мовним середовищем, не завжди справляються з комунікативними завданнями, що відображають ситуації з побутового життя. Це відбувається через відсутність у них мовного досвіду і через те, що вони не можуть відрізнити мовну поведінку жителів своєї країни від поведінки іноземців в тих же ситуаціях. Певні вимоги пред'являються також до змісту тесту і демонструють його якість. До таких вимог належить системність тесту, або системоутворюючі властивості завдань, які представлені в тесті.

Системність тесту проявляється у відмінності завдань за ступенем їх складності. Як правило, тест являє собою систему завдань зростаючої складності. У нього входять легкі завдання, з якими повинні впоратися більшість учнів (до 20% завдань від усіх завдань тесту), завдання середньої складності (до 60% завдань тесту) і важкі завдання, з якими впораються тільки найбільш підготовлені учні (до 20% завдань тесту).

Системоутворюючі властивості тесту знаходять своє відображення в приналежності завдань тесту до однієї навчальної дисципліни. Дану властивість також називають предметною чистотою тесту, структурною та змістовною цілісністю.

Також до системоутворюючих якостей тесту відноситься час тестування. Зазвичай на виконання стандартизованого тесту людям виділяється обмежена кількість часу. Це є обов'язковою умовою тестування, так як швидкість, з якою випробуваний здатний використовувати мовний та мовленнєвий матеріал, є важливим показником сформованості у нього мовних навичок і мовленнєвих умінь.

З точки зору змісту, тест також характеризується його репрезентативністю, а саме тим, що в тест включені найбільш важливі елементи програми навчання. Також тестові завдання відрізняються від завдань іншого типу своєю специфічною формою.

Особливі вимоги пред'являються і структурі самого тесту. У будь-якому тесті обов'язково повинна бути інструкція як для учнів, так і для вчителя. В інструкції для тестованих має зазначатися час, відведений на виконання всього тесту або субтеста. У тестах, спрямованих на перевірку продуктивних видів мовленнєвої діяльності

(говоріння або письмо), вказується час, відведений на підготовку відповіді. Інструкція повинна містити інформацію про загальну кількість завдань у тесті або в субтесті, про призначення цих завдань, про можливу специфіку виконання завдань (робота з комп'ютером, з магнітофоном). Також має бути зазначено, чи можуть учні користуватися допоміжними матеріалами, словниками. Інструкція для екзаменатора повинна містити рекомендації щодо правильного проведення процедури тестування, про те як оцінювати результати тесту. Також екзаменатор отримує інструкцію з виконання всіх завдань.

Часто інструкції супроводжуються моделями (зразками), правилами і прикладами, які ілюструють те, як виконати те чи інше завдання. Однак для того, щоб ці моделі, правила, приклади могли бути еталонами, вони також повинні відповідати певним вимогам таким, як бути автентичними, тобто містити справжні знання, демонструвати правильні дії в рішенні завдань. Вони повинні бути дані перед виконанням самого завдання, а також повинні бути сформульовані просто і коротко, щоб забезпечити краще розуміння.

В ході тесту можуть бути використані такі завдання і вправи, які були б спрямовані не тільки на контроль умінь і навичок учнів, а й на те, щоб допомогти учням оволодіти тими чи іншими видами мовленнєвої діяльності. Для того, щоб приступити до відбору необхідних вправ, перш за все необхідно визначити цілі і завдання тестування, тобто те вміння або навичка, на перевірку якого буде спрямований сам тест.

В ході тестування можна виявити наскільки глибокі знання в учнів, при цьому досить за короткий проміжок часу. Звичайно, тест це дуже ефективний вид контролю знань. Будь-яка діяльність складається з 3 частин: орієнтовної, виконавчої, контрольної.

Переваги тестового контролю полягають в наступних позиціях:

- 1) позбавлення складнощів розумового процесу, пов'язаного з індивідуальними пізнавальними стилями і стратегіями особистості;
- 2) короткий проміжок перевірки;

- 3) облік типів особистості (екстраверти, інтроверти, сенсорні, інтуїтивні, думаючі, відчувають, організовані, спонтанні);
- 4) гнучкість;
- 5) класифікація зрізу знань;
- 6) точність оцінки [3, с. 8].

Зміст тесту піддається чіткому плануванню. Це дуже складний процес. Конкретні етапи включені в цей нелегкий процес, а так само чіткі вказівки (різні рівні складності, види, процентне співвідношення). Форми завдань повинні бути стандартизовані. Учитель повинен на уроці знаходитися в позиції спостерігача, а не в ролі контролера, він повинен навчити дітей обходитися без допомоги вчителя, вчитися самостійно, а так само визначати і досліджувати особисту траєкторію навчання кожної дитини, за якою кожен учень рухається в процесі навчання. Все це можна досягти при використанні тестування.

Однак, основне призначення тестів полягає в діагностиці проблем, які виникають в учнів на кожному етапі вивчення програмного матеріалу.

Тести допомагають школяреві проконтролювати себе, а це дуже важливо, коли учень проявляє самостійність і індивідуальність в ході виконання.

Тести придатні як для фронтальної, так і для групової та індивідуальної роботи учнів. За допомогою тестових завдань значно простіше підібрати матеріал для кожного конкретного учня відповідно до рівня його розвитку, віковими та мотиваційними особливостями. Тести допустимо використовувати також в якості домашнього завдання. В окремих випадках доцільно пропонувати учням самим скласти тестові завдання і визначити умови їх виконання. Важливо також відзначити вагомому роль тестів творчого характеру. При їх використанні розвивається не тільки логічне мислення, але й уява. Такий вид тестування дозволяє урізноманітнити урок, вносячи в нього художні та емоційні фарби, і тим самим підвищувати інтерес учнів до предмету.

Новою прогресивною формою контролю є комп'ютерне тестування. В його основі закладено застосування спеціальних програм, що дозволяють судити про ступінь засвоєння матеріалу учнями та оцінювати їх навчальну діяльність. При

цьому досягається оціночна об'єктивізація, створювана процедурою нарахування балів і їх перетворенням в загальноприйнятну оцінку ступеня засвоєння кожним учнем змісту стандарту освіти з конкретної дисципліни.

При цьому слід мати на увазі, що під тестовим завданням розуміється лаконічно і коректно сформульовані питання або завдання, на які необхідно дати коротку і точну відповідь, що оцінюється за бальною системою. Це - елемент тесту, що поєднує постановку питання, стандартизовану інформацію для тестованого.

У сучасному тестуванні вживаються завдання наступних типів:

- 1) закриті завдання з вибором відповіді (потрібно вибрати правильну варіант відповіді на питання серед кількох можливих);
- 2) закриті завдання на визначення відповідності між двома групами елементів;
- 3) закриті завдання на визначення правильної послідовності (структури елементів);
- 4) відкриті завдання (при їх виконанні учневі потрібно самостійно доповнити визначення або фразу кількома відповідними за змістом словами).

Форма тесту являє собою конструкцію для організації та упорядкування змісту. Вибір форми залежить від мети тестування і змісту тесту. Всі тести підрозділяються на дві основні форми: стандартизовані і нестандартні (перспективні).

Стандартизовані тести передбачають вибір відповідей, запропонованих в тестових завданнях. Стандартизований тест вимірює стандартний набір широко визначених результатів навчання, використовує стандартні інструкції та стандартну методику оцінювання, а також дає змогу порівнювати результат окремого тестованого з результатами інших тестованих, які виконували той самий тест за аналогічних умов. Ці тести прив'язані переважно до норм, що призначені для порівняння рівня успішності тестованих певного навчального закладу з рівнем успішності репрезентативної вибірки групи тестованих (наприклад, на національному чи регіональному рівнях). Раніше у світовій практиці такі тести ґрунтувалися на завданнях на вибір відповіді, передусім на завданнях з вибором

однієї відповіді. Останнім часом тести модифікують, включаючи завдання на надання відповіді, а також групують у кластери для подальшої інтерпретації [5,с.13]. Коли вони конструюються на конкретному навчальному матеріалі їх прийнято називати тестами руху. Такого роду тести призначені для оцінки рівня оволодіння навчальними знаннями уміннями і навичками.

Стандартизовані тести діляться на тести вибору, відповідності, послідовності та доповнення. Тести вибору - це завдання з декількома готовими відповідями, з яких необхідно здійснити вибір правильної відповіді. Тести на встановлення відповідності будуються способом зіставлення елементів будь-якого безлічі з елементами іншої множини. Тести послідовності передбачають в якості завдання розташування елементів будь-якого безлічі в потрібному порядку. Тести доповнення представлені пропозиціями-твердженнями з пропуском (пропуском), зазначеним трьома крапками (прочерком), призначеним для заповнення потрібними словами. При цьому тести доповнення можуть набувати складну ланцюгову конструкцію, коли відповідь на наступне запитання залежить від правильної відповіді на попереднє запитання.

Добре розроблені стандартизовані тести на перевірку успішності, як правило, мають такі характеристики:

- 1) зміст тесту ґрунтується на матеріалах широко використовуваних підручників і методичних посібників;
- 2) тестові завдання ґрунтуються на чіткому наборі специфікацій;
- 3) тестові завдання апробовано, переглянуто, проаналізовано на предмет складності й дискримінаційної здатності, завдання з незадовільними статистичними характеристиками перероблено або вилучено з тесту;
- 4) остаточний набір завдань відібрано на основі специфікації тесту;
- 5) інструкції щодо проведення тесту й виставлення оцінок (балів навчальних досягнень) жорстко описані;
- 6) тест проводять із вибраною групою тестованих, щоб установити національні та/або регіональні норми для інтерпретації результатів тестів;

7) остаточний варіант тесту публікують разом із методичним посібником, який описує статистичні характеристики тесту й методику його проведення й оцінювання, а також інтерпретацію та використання результатів.

Найбільш відомими у світі стандартизованими тестами, що використовуються для оцінки володіння німецькою мовою є DSD (нім. Deutsches Sprachdiplom Stufe I and II), DSH та TestDaF (нім. Deutsch als Fremdsprache).

Нестандартизовані тести розробляються самим учителем для своїх учнів. Такі тести складаються на матеріалі конкретної теми для перевірки рівня сформованості певної навички або вміння. Нестандартизовані тести застосовуються під час поточного контролю з метою забезпечення зворотного зв'язку у навчанні іноземної мови. Нестандартизовані тести не потребують визначення усіх кількісних показників якості. Але доцільно виявити в такому тесті дуже важкі і занадто легкі питання і замінити їх більш прийнятними [64].

Перспективні або «відкриті» тести не мають в своєму змісті варіантів відповідей. Даний вид тестів виключає вгадування, але дозволяє учневі проявити творчу ініціативу, показати вміння логічно мислити, аналізувати.

Учні мають неоднаковий рівень розвитку і пізнавальних можливостей. Тому дуже важливо правильно і грамотно скласти тест. Тестові завдання потрібно складати правильно, йдучи за логікою, і в певній послідовності, з огляду на ряд особливостей. Процедура проведення тесту підпорядковується певним правилам: всі випробовувані перебувають в однакових умовах, працюють з однаковим за складністю та обсягом матеріалом в один і той же час. Результати тестування вираховуються в балах. обов'язковою є наявність інструкції до тесту. Тести повинні прискорювати перевірку знань учнів, так як завдяки тестуванню економиться час і відбувається найбільш точна і достовірна перевірка того, які теми знають учні, а над якими доведеться ще попрацювати, для того щоб досягти кращого результату.

Правила складання тестових завдань включають ряд послідовних дій. Перш за все, необхідно визначити мету тестування відповідно до вимоги навчального стандарту. При цьому тести можуть конструюватися з певної теми, розділу або навчального курсу. Далі формулюється типовий зміст тестового завдання, яке

повинно бути узгодженим з обраною формою і мати інструкції для виконання. Нарешті, встановлюється нормативна шкала оцінки тестових завдань (проста: правильне рішення 1 бал; неправильне рішення 0 балів; традиційна - чотирибальна).

Таким чином, можна сказати, що тест - це такий засіб вимірювання певних умінь, навичок або рівня знань тестованих, що не потребує великої кількості часу на проведення самого тестування і перевірку результатів, відрізняється від традиційних контрольних завдань своєю особливою формою, а також володіє такими характеристиками, як точність, об'єктивність оцінки, яку можна уявити в числовому еквіваленті (оцінках).

1.3 Класифікація тестів та особливості їх інтерпретації

За останні роки широкого використання здобули тести, як одна із форм перевірки засвоєння навчального матеріалу. Використання тестів в процесі навчання є одним із раціональних доповнень до методів перевірки знань, умінь та навичок учнів. Тести є також відмінним засобом індивідуалізації навчання, так як враховують психологічні особливості учнів.

Існує дуже багато класифікацій тестів. Зокрема у цьому розділі ми наведемо декілька з них.

За спрямованістю тестових завдань тести поділяються на:

- 1) дискретний;
- 2) інтегративний.

Дискретний тест - це інструмент оцінювання, який визначає ступінь опанування окремими елементами навчального матеріалу або сформованості конкретного вміння.

Інтегративний тест - це інструмент оцінювання, що складається із системи завдань інтегративного змісту, спрямованих на узагальнену підсумкову діагностику підготовленості випускника освітнього закладу. Він визначає рівень сформованості не окремих навичок чи одного уміння, а їх сукупності, дає можливість комплексно перевірити компетенцію учня [5,с.34].

За структурою та способом оформлення тести можна розділити на:

- 1) тест з вибором однієї чи кількох правильних відповідей;
- 2) тест на встановлення відповідності (утворення логічних пар);
- 3) тест відкритими завданнями з короткою чи розгорнутою відповіддю.

Залежно від цілеспрямованості тести розподіляються на:

- 1) тести навчальних досягнень;
- 2) тести загального володіння іноземною мовою;
- 3) діагностичні тести;
- 4) тести на виявлення здібностей до вивчення іноземної мови[13, с.38].

В середніх навчальних закладах для проведення поточного, рубіжного або підсумкового контролю використовуються тести навчальних досягнень, метою яких є визначення рівня навчальних досягнень учня в оволодінні іншомовною мовленнєвою діяльністю на певному ступені навчання.

Тестами загального володіння іноземною мовою є тести типу TestDaF (тест з німецької мови як іноземної, результати якого визначаються багатьма університетами німецькомовних країн при зарахуванні на навчання студентів-іноземців).

Діагностичні тести використовуються з метою подальшого розподілу учнів по групах за рівнем підготовки з іноземної мови.

Тести на виявлення здібностей до вивчення іноземної мови спрямовані на визначення конкретних індивідуально-психологічних особливостей учня з метою забезпечення їх своєчасного коригування та розвитку, що сприятиме успішності оволодіння мовленнєвою діяльністю. Тест складається з тестових завдань, які об'єднуються у субтести. До субтесту входять тестові завдання, спрямовані на один конкретний об'єкт тестового контролю, наприклад, визначення рівня володіння вимовними, граматичними або лексичними навичками, уміннями аудіювання, читання, говоріння, письма [22, с.75].

Тестовим завданням є мінімальна одиниця тесту, яка передбачає певну вербальну чи невербальну реакцію тестованого. Кожне тестове завдання створює для тестованого конкретну мовну або комунікативну тестову ситуацію.

Тестова ситуація може подаватись вербальними (текст) і невербальними, наочними (малюнки, схема, таблиця) засобами. Очікувана відповідь тестованого може бути вербальною або невербальною (з використанням літер або цифр, знаків плюс, мінус та ін.).

Виділяють два основних типи очікуваної відповіді: вибіркочу та конструйовану. Вибіркова відповідь передбачає вибір правильної відповіді з кількох запропонованих неправильних варіантів - альтернатив [22,с. 275].

У методичній літературі виділяють наступні види тестів:

- 1) вербальні і невербальні тести;
- 2) групові та індивідуальні тести;
- 3) тести досягнень;
- 4) особистісні тести;
- 5) об'єктивні тести;
- 6) проектні тести;
- 7) прості тести;
- 8) складні тести;
- 9) інтеграційні тести.

У сучасній методиці навчання іноземних мов виділяють наступні форми тестових завдань:

- 1) ланцюгові завдання;
- 2) тематичні завдання;
- 3) текстові завдання;
- 4) ситуативні завдання.

Ланцюгові завдання. Ланцюговими називаються завдання, в яких правильна відповідь на наступне завдання залежить від відповіді на попереднє завдання.

Тематичні завдання представляють собою сукупність тестових завдань будь-якої форми, розроблених для контролю знань учнів по одній вивченій темі. Завдання можуть бути ланцюговими і тематичними одночасно, якщо їх ланцюгові властивості мають місце в рамках однієї теми.

Текстові завдання - це сукупність завдань, створених для контролю знань учнями конкретного навчального тексту. Текстові завдання широко застосовуються при вивченні української та іноземних мов. Наприклад, з їх допомогою можна організувати перевірку знання віршів, граматики, синтаксису та ін. У вигляді текстових завдань можна також оформити тест на засвоєння понятійного складу навчальної дисципліни. Крім того, текстові завдання зручні для перевірки класифікаційних знань.

Ситуаційні завдання визначені, як педагогічно перероблений фрагмент професійної діяльності фахівця. Ситуаційні завдання розробляються для перевірки знань і умінь учнів діяти в практичних, екстремальних та інших ситуаціях. Ці завдання також добре підходять для інтегрального контролю рівня знань учнів.

Кожна з розглянутих форм тестових завдань має кілька варіантів. Наприклад, можливі завдання з вибором однієї правильної відповіді, з вибором однієї найбільш правильної відповіді і завдання з вибором кількох правильних відповідей. Відзначимо, що останній варіант є найкращим.

Можна виділити чотири типи питань, які використовуються в тестових завданнях:

- 1) замкнута форма;
- 2) відкрита форма;
- 3) встановлення відповідності;
- 4) встановлення послідовності.

Замкнута форма є найбільш поширеною і пропонує кілька альтернативних відповідей на поставлене запитання. Наприклад, учневі задається питання, яке потребує альтернативної відповіді «так» або «ні», «є» або «не є», «належить» або «не належить» і т. П. Тестове завдання, що містить питання в замкнутій формі, включає в себе одну або кілька правильних відповідей і іноді називається вибірковою завданням.

Замкнуту форму питань використовують також в тестах-завданнях з вибірковою відповідями. У тестовому завданні в цьому випадку формулюють умову задачі і всі необхідні вихідні дані, а у відповідях представляють кілька

варіантів результату рішення в числовому або буквенному вигляді. Учень повинен вирішити задачу і показати, яку з представлених відповідей він отримав.

Відкрита форма. Питання у відкритій формі є твердження, яке необхідно доповнити. Дана форма може бути представлена в тестовому завданні, наприклад, у вигляді словесного тексту, формули (рівняння), креслення (схеми), графіка, в яких пропущені суттєві складові - частини слова або букви, умовні позначення, лінії або зображення елементів схеми і, графіка . Учень повинен по пам'яті вставити відповідні елементи в зазначені місця («пропуски»).

Встановлення відповідності. В даному випадку учневі пропонують два списки, між елементами яких слід встановити відповідність.

Встановлення послідовності передбачає необхідність встановити правильну послідовність запропонованого списку слів або фраз.

Серед численних типів завдань, які використовуються для складання тестів і контрольних робіт, найчастіше зустрічаються такі:

- 1) перехресний вибір,
- 2) альтернативний вибір,
- 3) множинний вибір,
- 4) впорядкування,
- 5) завершення / закінчення,
- 6) заміна / підстановка,
- 7) трансформація,
- 8) відповідь на питання,
- 9) внутрішні перефразування,
- 10) міжмовне перефразування (переклад),
- 11) клоуз-процедура і т. д ..

Завдання перехресного вибору полягають в підборі пар з двох блоків з тих чи інших обставин, що об'єднує їх. Один блок пронумерований, інший розподілений по буквах. Наприклад, в першому блоці дані початкові частини пропозицій, у другому блоці їх закінчення.

Завдання альтернативного вибору передбачають вибір одного варіанту з двох запропонованих, або погодитися або не погодитися.

Завдання множинного вибору найчастіше зустрічаються серед інших тестових завдань. Завдання множинного вибору передбачають вибір одного правильного варіанта з трьох і більше запропонованих. Це може бути варіант відповіді або форми, правильної для даної пропозиції або відповідний за контекстом. Вони можуть бути виражені у формі відповіді на певне питання або у формі пропозицій.

Завдання на впорядкування використовуються зазвичай для перевірки вміння скласти зв'язний текст з розрізнених частин або речення зі слів.

Завдання на завершення (закінчення) вважається продуктивніше перехресного і множинного вибору. Учням, в цьому випадку, пропонується заповнити відсутню частину пропозиції або шляхом постановки в правильну форму запропонованого слова, або самостійно закінчити речення. Ці завдання тренують пам'ять і розвивають мислення. Для того щоб вибрати правильну форму, учням необхідно зробити певну розумову операцію, так як їм необхідно згадати мовної зразок або граматичне правило, а також вивчені лексичні одиниці.

Заміна і підстановка широко застосовується в тренувальних вправах. Цей тип завдань використовується і в цілях контролю, так як він є дуже продуктивним. Наприклад, якщо ми хочемо, щоб учні в німецькій мові замінили особовий займенник першої особи на займенник третьої особи, то це відповідно потребує заміни форми дієслова. Особливий інтерес може представляти варіант підстановки, коли учневі пропонуються завдання, в яких пропущені певні слова. Він відновлює їх таким чином, щоб отримана відповідь мала певний сенс. Відповідно, значення пропозицій будуть різними у різних учнів, але за структурою вони будуть однаковими.

Завдання на трансформацію, широко застосовуються в тренувальних вправах, можна також використовувати в діагностичних тестах. Так, завдання на транспозицію (конверсію) перевіряють вміння учнів ставити запитання, змінювати порядок слів у реченні. Завдання на розширення / поширення перевіряють вміння

правильно визначити місце для слова, фрази або обороту, які слід включати в початкове пропозицію.

Найчастіше в навчальному процесі зустрічаються питально-відповідні завдання. Вони мають досить широку сферу застосування. Ефективність цього типу завдання полягає в тому, що відповідь учня не тільки управляється формою питання, а й певною йому ситуацією або інформацією.

Це призводить до необхідності використовувати в тестах і такі завдання, при яких відповідь вільно конструюється, оскільки правильне впізнання форми ще не свідчить про вміння застосувати її. Адже не завжди буває складно вибрати вже готове значення, важче - визначити його самому, а часом і дати власну оцінку. Перефразування передбачає передачу своїми словами думки автора, усвідомлюючи її наскільки можливо. Без використання цього типу завдання в вправах його не можна включати в тести, оскільки учень повинен вміти підібрати синонім або пояснення до того чи іншого слова / висловом, визначити зв'язок між подіями і явищами. Варто відзначити, що перефразування прийнятно тільки на старшій ступені навчання.

Переклад займає дуже обмежене місце в навчанні іноземних мов у школі, або взагалі заперечується. На практиці доведено, що зловживання перекладом виробляє в учнів звичку мислити категоріями рідної мови, постійно шукати відповідності, що в кінцевому підсумку робить навчання іноземної мови неефективним і досить важким. Але заперечувати переклад в навчанні мови в школі нелогічно, так як дуже часто в повсякденному житті людина стикається з ситуаціями, коли необхідно перекласти ту чи іншу інструкцію, статтю і т.д. Тому учень повинен навчитися знайти еквівалентну форму, щоб передати зміст. Якщо ж він не може цього зробити безпосередньо, то йому необхідно вдатися до перекладання змісту, вираженого засобами однієї мови, на іншій, тобто тут маються на увазі вміння реферативного перекладу. Цьому необхідно навчати в школі, тому завдання на використання реферативного перекладу (або, як часто можна зустріти в літературі, міжмовна перефразування) необхідно включати в тести і контрольні роботи.

Клоуз-процедура - ефективний тип тестового завдання, що передбачає відновлення опущених слів в тексті. З його допомогою перевіряють загальний рівень володіння мовою.

Клоуз-процедура передбачає осмислення інформації, що передує пропуску, аналіз граматичної структури, витяг з довготривалої пам'яті і підбір вербального елемента, що сполучається з даним контекстом, перетворення цього елемента в граматичну форму. Учень проявляє лінгвістичну (мовну) компетенцію в ситуації, що приводить в рух механізм імовірнісного прогнозування, демонструючи загальний рівень володіння мовою, сукупну сформованість умінь і навичок. Все це дозволяє замінити цілу серію вузько завдань на одне, яке прийнято називати клоуз-тестом. Іншою перевагою такого тестового завдання є економічність. Воно займає у укладача набагато менше часу і зусиль, ніж тести, що складаються з серії вузько завдань. Слід також зазначити, що комбінування двох видів тестування, таких як клоуз-тесту і тесту множинного вибору, дає можливість визначити не тільки загальний рівень володіння мовою, а й сформованість вміння читання. В даному випадку один вид тестування доповнює інший.

При використанні виборчих типів завдань можна забувати про можливість випадкового вгадування відповідей. Формулювання завдання завжди повинна бути чітким і обдуманим. Слід уникати зайвого мовного матеріалу, який відволікає увагу учня від основної мети завдання. Це призводить до необхідності використовувати в тестах і численні типи завдань з вільно конструйованим відповіддю, оскільки правильне впізнання форми ще не свідчить про вміння застосувати її: одна справа вибрати вже готове значення, зовсім інше - визначити його самому, а часом і дати власну оцінку.

В тести і контрольні роботи, особливо проведені в кінці навчального року, а також в іспит після закінчення всього курсу навчання слід включати для перевірки продуктивних умінь насамперед такі завдання, при виконанні яких учні ставали б учасниками іншомовного спілкування. Це може бути рольова гра, усна інтерв'ю, вирішення проблеми в групі, заповнення анкети, написання запрошення або відповідного листа і т. д. При складанні тестів і контрольних робіт для успішності

навчання необхідно вибирати завдання, які в повній мірі відповідали б поставленим цілям.

Вся система контролю знань, умінь повинна плануватися таким чином, щоб охоплювати всі обов'язкові результати навчання для кожного учня. Будь-яка повноцінна діяльність складається з 3 частин: орієнтовної, виконавчої, контрольної. Ефективний контроль з швидким отриманням результатів діяльності найпростіше організовується на уроці за допомогою тестів. Тест - це коротке стандартизоване випробування досягнень навчання, яка допускає кількісне вираження і статистичну обробку результатів.

Одним з недоліків тестового методу контролю знань є можливість вгадування, а також те, що учень представляє тільки номери відповідей, вчитель не бачить характеру ходу рішення, глибину знань (розумова діяльність учня і результат може бути тільки імовірнісним, немає гарантії наявності міцних знань в учня) . Відзначимо, що цей недолік характерний для тестів, що складаються із завдань на вибір правильної відповіді з числа запропонованих.

Деякі дослідники вважають, що при вибіркових відповідях учень звикає працювати з готовими формулюваннями і виявляється не в змозі викладати одержувані знання грамотно.

Слід зазначити, що, не дивлячись на обширну літературу з тестування, широку апробацію на практиці і численні експериментальні дослідження, ряд кардинальних питань залишається, за свідченням самих тестологів, не до кінця з'ясованими. Зокрема, під сумнів береться реалізація в тестах однієї з самих основних вимог - вимоги їх адекватності (validity) [25, с.34].

Навіть адекватність «мовних» тестів (лексичних, граматичних, фонетичних), розробка яких була почата значно раніше «мовних» (перевіряючих те або інше уміння), цілком не доведена. Річ у тому, що у всіх об'єктивних тестах випробовуваному дається весь мовний матеріал, у тому числі і той, який є правильною відповіддю і який випробовуваний повинен лише взяти (побачити або почути). Іншими словами, в основі виконання тестового завдання лежить пізнавання, а переконливих даних, що визначають умови, при яких пізнавання

свідчить про те, що випробовуваний може відтворити цю ж одиницю самостійно, поки немає. Більш того, немає надійних даних, підтверджуючих, що пізнавання мовної одиниці серед об'єктивно або суб'єктивно схожих на неї є показником того, що випробовуваний зможе взяти її в природному потоці звучної мови або при читанні. Адже наявність контрольованої одиниці серед схожих на неї одиниць мимовільно примушує випробовуваного зосереджувати свою увагу на їх диференціальних ознаках, що служить для нього своєрідною підказкою. Тому в цілому ряді експериментів була одержана низька кореляція як між нетестовими і тестовими завданнями, так і між «мовними» і «мовленнєвими» тестами [25, с.40].

Таким чином, успішне виконання мовного тесту не є однозначним, показником уміння учня оперувати відповідним матеріалом в мовній діяльності, продуктивній або навіть рецептивній. Єдине, про що можна говорити з впевненістю, це те, що негативний результат виконання тесту свідчить про не володіння відповідним матеріалом.

Ще складніше йде справа з «мовленнєвими» тестами, розробка яких почалася зовсім недавно. Складність питання посилюється тим, що дотепер залишається у принципі неясним, яким чином за допомогою тесту перевіряти володіння тим або іншим видом мовленнєвої діяльності. Тут можна знайти два підходи, згідно яким володіння тим або іншим видом мовленнєвої діяльності встановлюється:

- а) безпосередньо, шляхом оцінки мовленнєвої поведінки учня в процесі виконання самої мовленнєвої діяльності;
- б) опосередковано, через перевірку володіння певним мовним матеріалом (для чого використовуються «мовні» тести) і яким-небудь іншим або іншими видами мовленнєвої діяльності.

Вказаний вид тесту разом з «чисто мовними» тестами в даний час є найпопулярнішим. Таку форму контролюючого тесту, безумовно, значно легше реалізувати на практиці. Проте його адекватність, навіть тільки відносно рецептивних видів мовленнєвої діяльності, не можна визнавати доведеною, що визнають і самі його прихильники.

По-перше, висловлюються сумніви щодо достовірності одержуваних результатів про ступінь розуміння тексту або володіння тим або іншим умінням: неясно, наприклад, коли відбувається розуміння тексту -- в процесі слухання/читання або ж в той момент, коли учень працює із завданням тесту і порівнює запропоновані йому рішення питання, тобто вибирає одне з готових рішень.

По-друге, поки що відсутній вичерпний список умінь, необхідних для здійснення того або іншого виду мовленнєвої діяльності.

По-третє, невирішеним залишається питання, чи слід перевіряти всі уміння (хоча б з числа встановлених) або ж можна обмежитися декількома; якщо ж можна обмежитися декількома уміннями, то якими.

Остання проблема тісно пов'язана з питанням про можливість компенсації одного уміння іншим, на який також поки що немає відповіді. Нарешті, під сумнів береться і саме посилення - судити про сформованість того або іншого виду мовленнєвої діяльності на підставі окремих умінь. Ці сумніви виказували Н. Брукс і інші дослідники ще в 60-х роках [8, с.221].

Можливе виникнення і інших труднощів. Так, наприклад, досить часто зустрічається значний суб'єктивізм у формуванні змісту самих тестів, у доборі і формулюванні тестових питань, багато чого також залежить від конкретної тестової системи, від того, скільки часу відводиться на контроль знань, від структури включених в тестове завдання питань і т. д.

Переваги тестового контролю полягають в наступних позиціях:

1) зняття труднощів інтелектуального характеру, пов'язаного з індивідуальними пізнавальними стилями і стратегіями особистості: запам'ятовуванням матеріалу, що викладається, аналізом матеріалу для вивчення;

2) облік індивідуальних особливостей типів особистості: екстраверти, інтроверти, сенсорні, інтуїтивні, думаючі, відчують, організовані, спонтанні;

3) швидкість здійснення контролю;

4) гнучкість;

5) висока точність оцінки;

- б) систематизація зрізу знань;
- 7) творчий характер складання тестових завдань.

Отже, тестування створює великі можливості для організації у навчанні іноземної мови в середніх навчальних закладах ефективного і якісного контролю, який, разом з іншими складниками процесу навчання, може забезпечити успішне досягнення цілей навчання.

РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ НА УРОЦІ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

Важливою вимогою до контролю в будь-якій формі є об'єктивність отриманих результатів, яка дозволяє дати точну оцінку і визначити рекомендації щодо корекції навчальної мовленнєвої діяльності учнів і методичної діяльності вчителя.

Тестування як метод контролю формування навичок в процесі навчання не завжди сприймається і використовується коректно. Існує ряд проблем, які пов'язані з повсюдним впровадженням тестування в освітній процес, а також ті, з якими стикаються вчитель і учень в процесі використання тестів процесі навчання. Тестові завдання потрібно складати правильно, йдучи за логікою, і в певній послідовності, а також з огляду на ряд особливостей. Не завжди вчителі розуміють в достатній мірі критерії оцінювання тестування і знайомі не з усіма видами і можливостям тестування. Однак тестові завдання в значній мірі сприяють формуванню мовних навичок.

Основними завданнями практичного розділу дослідження є визначення методики складання тестів та ознайомлення з принципами добору змісту тестових завдань; розробка алгоритму відбору тестових завдань для контролю рівня сформованості іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь у школярів та здійснення дослідно-експериментальної роботи з метою перевірки даного алгоритму; аналіз і опис отриманих кількісних та якісних результатів дослідно-експериментальної роботи.

2.1 Умови ефективного використання тестового контролю з різних видів мовленнєвої діяльності

Перевірка знань учнів є важливим засобом підвищення ефективності педагогічної праці. Відомості про навчальну успішність учнів, здобуті в ході перевірки, є однією з істотних підстав для адекватної оцінки науково-педагогічної підготовки вчителя і застосовуваної ним методики навчання. В результаті аналізу даних перевірки можна диференціювати та індивідуалізувати навчання, зокрема самотійну роботу учнів, внести відповідні корективи у процес керування

самостійною пізнавальною діяльністю учнів та в організацію навчально-виховної роботи.

Сучасна парадигма шкільної освіти розглядає іноземну мову як важливий засіб міжкультурного спілкування. Такий підхід зорієнтовує процес навчання на формування у випускників загальноосвітніх навчальних закладів здатності до соціального контакту з представниками іншої лінгвокультури в найтиповіших ситуаціях мовленнєвої взаємодії. Досягнення цього рівня сформованості вмінь забезпечується взаємопов'язаним компетентнісним, комунікативним, когнітивним і соціокультурним розвитком учня [62].

Серед різних форм і методів перевірки засвоєння мовного матеріалу і сформованості мовних умінь, що використовуються для контролю самостійної роботи учнів, певний інтерес становить тестовий контроль.

Тестування як метод контролю може успішно застосовуватися для поточної, проміжної і підсумкової перевірки знань. За допомогою тестів можна перевірити знання учнів як вибірково, так і в цілому. Тестування важливе для закріплення та вдосконалення отриманих знань, умінь і навичок, а також для виявлення прогалин в знаннях.

Тестування потребує часу, але воно повинно розглядатися як частина навчального процесу. А мотивація залежить від того, як ми використовуємо результати тестів. Якщо тестування розглядається як змагання між учнями, то воно може не мотивувати, а якщо тестування використовувати як можливість виявлення прогресу в учнів, тоді воно мотивує їх і змушує думати про те, як покращити рівень своїх знань.

Переваги тестового контролю полягають в наступних позиціях:

- 1) незалежність та об'єктивність результатів від особистих суджень (тестування створює у учнів відчуття тотального контролю знань і дозволяє позбутися психологічних проблем, пов'язаних з особистими відносинами учня і вчителя, які не завжди можуть бути позитивними, тобто така форма контролю знань позбавляє від суб'єктивізму вчителя);

2) економічність в часі при проведенні тестування (відсутність витратної за часом перевірки письмових робіт дозволяє досить часто проводити тести)

3) економічність в часі при перевірці (вчителем робиться висновок про рівень засвоєння учнями певних видів мовленнєвої (наприклад, що і граматики, і лексика будуть краще засвоєні), що в свою чергу дає вчителю можливість скоригувати і спланувати подальший навчальний процес відповідно до результатів проведених тестів і приділити більшу увагу погано засвоєному матеріалу);

4) створення однакових умов контролю для всіх учнів (учні можуть працювати в доступному темпі, з поступовим переходом від одного рівня розвитку знань до іншого);

5) універсальність та можливість охоплення значної частини навчального курсу (результати тестів виявляють прогалини в знаннях учнів і допомагають вчителю індивідуалізувати навчальний процес) [26, с. 15].

Серед недоліків цього методу називають:

1) при виконанні тестів є ймовірність вгадування: вчитель не простежує те, як учень визначився з тим чи іншим вибором, адже учень представляє тільки номери відповідей. Зокрема є характерним такий недолік для тестів з множинним варіантом відповідей.

2) складання тестів часто ґрунтується на психічній функції – впізнавання, але при виборі відповідей учень звикає працювати з готовими формулюваннями і опиняється не в змозі використувати отримані знання.

3) суб'єктивізм у процесі тестування (при формуванні змісту тестових завдань, в відборі самих завдань та інструкціях до них).

4) небезпека автоматичних помилок. Наприклад, учень не зрозумів інструкції і відповідав зовсім не так, як вимагає стандартна процедура.

5) відсутність можливості розкрити індивідуальність при наявності стандартних завдань.

З початку ХХ століття в науковий обіг теорії тестів увійшли два критерії якості тестових результатів - надійність і валідність. Обидва вони продовжують залишатися головними і в наші дні. Однак з удосконалення нової теорії тестів

з'являється необхідність розширення числа критеріїв, хоча б до трьох. Як один з критеріїв якості пропонується розглянути критерій ефективності.

Ефективність тесту - порівняльний критерій, що дозволяє порівняти тести. З поняттям "ефективність" пов'язане і близьке до нього за змістом поняття "оптимальність". У визначенні ефективності тесту звертається увага на два ключових елементи - це число завдань тесту і рівень підготовленості учнів [26, 37].

Тест можна назвати ефективним, якщо він краще, якісніше та швидше, ніж інші тести, вимірює знання учнів, зокрема з меншим числом завдань, і все це - за можливості, одночасно. Проблема ефективності тестів і тестових завдань є частиною загальної проблеми ефективності форм і методів педагогічної діяльності. Логічним є питання - чому тестування відносять до ефективної форми організації контролю знань учнів? Відповідь на це питання полягає в тому, що справжній тест розробляється на науковій основі. Такий тест є: технологічним, він не тільки легко піддається автоматизації, але є по суті основним засобом автоматизації контролю; економічним, тому що не вимагає тих великих витрат праці вчителів; об'єктивним в тій мірі, в якій вдається уникнути суб'єктивізму в процесі тестування за рахунок надання однакового часу, однакових умов і правил оцінки для всіх тестованих, без винятку [26, 39].

У поєднанні з іншими видами контролю, використання тестування є ефективним прийомом, який мотивує підготовку до кожного заняття. Тестування полегшує освітній процес. Особливо чітко це простежується у школярів старших класів. Активність на заняттях також зростає, поліпшується психологічна атмосфера і зв'язок між вчителем та учнями, що тільки позитивно впливає на навчання в цілому.

Призначення тесту з іноземної мови полягає у тому, щоб визначити рівень сформованості іншомовної комунікативної компетенції в учнів відповідно до державного стандарту. Об'єктами контролю є читання і письмо як види мовленнєвої діяльності, а також лексичний і граматичний аспекти іншомовної комунікації (використання мови). Завдання для визначення рівня сформованості іншомовної компетенції в читанні орієнтується на різні його стратегії: з розумінням основної

інформації (ознайомлювальне читання), повної інформації (вивчаюче читання) та пошук окремих фактів (вибіркове читання). Контроль лексичної та граматичної компетенції (використання мови) передбачає визначення рівня сформованості мовних навичок: здатності самостійно добирати і формоутворювати лексичні одиниці та граматичні явища відповідно до комунікативних потреб спілкування у межах сформульованих завдань. Основними засадами для вибору видів і змісту тестів слугують завдання комунікативно-когнітивного спрямування [33, 37].

Як відомо, тест є стандартизованою процедурою. Однак, щоб вибрати відповідний тест, який перевіряв би необхідні вміння та навички, перш за все необхідно провести ретельну підготовку, а саме дослідити здібності і рівень знань учнів для того, щоб тест відповідав етапу навчання, рівню психофізіологічного розвитку випробовуваних і іншим конкретним умовам. Ми розробили алгоритм відбору тестових завдань - систему кроків, яких необхідно дотримуватися, щоб обраний тест відповідав конкретним умовам і завданням, а також конкретному етапу навчання, і щоб проведення самого тесту було ефективним і показувало адекватний результат. Наш алгоритм націлений на відбір тестів для перевірки різних мовних навичок, які прийнято ділити на три основні групи: рецептивні, продуктивні і репродуктивні.

Рецептивні мовні навички - навички, пов'язані з отриманням деякого повідомлення, інформації в усній або письмовій формі. Рецептивні навички актуалізуються в таких видах мовленнєвої діяльності, як аудіювання і читання [29].

Продуктивні навички пов'язані зі створенням певного повідомлення, інформації в усній або письмовій формі і їх відправленням. Видами мовної діяльності, заснованими на продуктивних навичках, є говоріння та письмо [29].

До репродуктивних навичок відносять мовну діяльність, спрямовану на усне або письмове відтворення вже вивченої інформації [21]. Такі навички необхідні для виконання таких допоміжних операцій при здійсненні мовної діяльності як вибір лексичних одиниць, граматичних структур, логічних зв'язків та ін.

Запропонований нами алгоритм складається з 5 кроків і виглядає наступним чином:

Крок 1: діагностика рівня володіння мовою;

Крок 2: діагностика засвоєння мовних навичок;

Крок 3: відбір завдань для тесту і підготовки до нього;

Крок 4: відбір ілюстративних матеріалів для тесту і підготовки Проведення тестування;

Крок 5: оцінка результатів тесту.

Крок 1: перш за все необхідно визначити рівень володіння мовою в учнів. Для цього можна провести наступні дії:

1) запропонувати учням виконати вступне лексико-граматичне тестування, що перевіряє словниковий запас учнів і знання граматичних правил;

2) провести з учнями бесіду, в ході якої постаратися перевірити, наскільки добре і впевнено вони говорять, чи вміють вони розповідати, наприклад, про себе (одночасно зі знанням лексики перевіряється вміння відмінювати дієслова в теперішньому часі), про те, як вони провели літо (відмінювання дієслів у минулому часі *Präteritum*, *Perfekt*, *Plusquamperfekt*, знання відмінностей вживання), про свої плани (відмінювання дієслів у майбутніх часах, знання *Konjunktiv II*), чи можуть учні висловити свою думку стосовно обговорюваної ситуації або проблеми (аргументація, використання *Wortverbindungen*) і т.д.

3) щоб дізнатися про мовні здібності учнів, можна також провести бесіду з попереднім викладачем в разі, якщо необхідно скласти тест і провести його для учнів, рівень володіння мовою яких перевірити не вдасться через брак часу, наприклад, при проходженні педагогічної практики в школі або університеті.

Таким чином, ми з'ясуємо, на якому рівні учні володіють іноземною мовою.

Крок 2: визначити ступінь засвоєння різних мовних навичок у учнів, тобто які види переважають, з якими завданнями на перевірку мовних навичок учні краще справляються. Наприклад, учні можуть швидко прочитати текст і відповісти на запитання до нього (рецептивний вид), можуть легко запам'ятати правила і розповісти їх по пам'яті (репродуктивний вид), можуть вільно говорити на запропоновану тему, висловити свою думку (продуктивний вид).

Крок 3: на даному підготовчому етапі необхідно визначитися з основними завданнями і матеріалами для перевірки кожного виду мовних навичок, які будуть включені в тест, а також завдання, за якими учні можуть підготуватися до тесту. Перш за все, важливо відбирати вправи відповідно до тем, які учні вивчають в даний момент або вже вивчили.

Для перевірки рецептивних навичок (аудіювання і читання) необхідно розробити комплекс тестових завдань, що перевіряють розуміння прослуханого і прочитаного текстів. При цьому, текст аудіювання і текст для читання повинні бути відібрані з урахуванням вже наявних в учнів знань лексики та граматики. Однак ці тексти можуть містити незнайомі слова і вирази, зміст яких можна буде зрозуміти з контексту. Тексти з незнайомими граматичними часами і конструкціями слід виключити, так як, в цьому випадку, тест перестане бути дійсним, а саме, він вже не буде спрямований на перевірку вивченого матеріалу.

Для перевірки продуктивних навичок (говоріння і письма) основними завданнями зазвичай стають складання діалогу в парі, висловлювання своєї думки по відношенню до певної ситуації або проблеми в усній або письмовій формі, написання твору або монологу і т.д. Також учням можна запропонувати виконати творче завдання, спрямоване на самостійний пошук інформації, складання на основі нової інформації письмового тексту і його усне представлення.

Для перевірки репродуктивних навичок (відтворення вивченої інформації) учнів зазвичай просять вивчити напам'ять і розповісти вірш, діалог або правило, переказати текст зі збереженням конструкцій і пропозицій, використаних в тексті.

Крок 4: на даному етапі необхідно відібрати ілюстративні матеріали, які будуть використані в самому тесті, а також при підготовці до нього. Наочність на уроках німецької мови важлива так само, як і на будь-яких інших заняттях. Крім усних словесних пояснень нового матеріалу, теми, правила, необхідно використовувати ілюстративні матеріали, які могли б супроводжувати і пояснювати завдання і вимоги, які пред'являються учням. До ілюстративних матеріалів можна віднести схеми, діаграми, таблиці, картинки, моделі виконання завдання. Також необхідно чітко сформулювати інструкцію до завдань, описати завдання, поставлені

перед учнями. В ході попередніх кроків ми з'ясуємо, які мовні навички вже добре розвинені в учнів, а які їм слід покращити. Для цього ми можемо вибрати додаткові ілюстративні завдання.

Саме проведення тесту не є одним з кроків нашого алгоритму, тому що не входить в процес відбору тестових завдання для перевірки рівня розвитку мовних навичок.

Крок 5: це додатковий етап, який здійснюється після проведення самого тесту. На даному етапі відбувається оцінка результатів тестування та самооцінка вчителя на основі результатів тестування, а саме: чи правильно були відібрані завдання, наскільки наочними були інструкції до завдань, моделі і приклади, запропоновані учням і т.д. На основі результатів вчитель може визначити, чи вдалося за допомогою відібраного тесту виконати ті завдання, на які він був націлений. Таким чином, вчитель може отримати об'єктивну інформацію про рівень володіння мовою в учнів і скоригувати свої подальші дії.

За допомогою даного алгоритму ми можемо адаптувати існуючі тести під наші цілі і завдання: перевірка ступеня освоєння певної теми, перевірка тих чи інших мовних навичок за підсумками певного проміжку часу, наприклад, як учні можуть сприймати усну та письмову мову, як можуть самостійно знайти певну інформацію, узагальнити її та подати в усній і письмовій формі іноземною мовою і т.д.

Рекомендації щодо складання тестів з іноземних мов:

1) всі відповіді до питання повинні виглядати правдоподібно, змушуючи учнів аналізувати кожен варіант відповіді і виявляти в ньому неточність або помилку (самоперевірка).

2) бажано, щоб варіанти відповідей на тести не були випадковими, а тими, які були отримані при їх виконанні з урахуванням отриманих знань і найбільш типових помилок під час проведення занять. Це мінімізує випадковість при виборі учнями будь-якого з варіантів відповідей, якщо його власний не збігається ні з одним з наведених варіантів.

3) завдання до тестів варто формулювати так, щоб вони найбільш повно охоплювали всі (граматичні, лексичні, фонетичні і т.д.) аспекти мови і дозволяли контролювати не лише навички, але й засвоєння учнями теоретичних знань.

4) у процесі створення варіантів тестів бажано вибірково запропонувати учням виконання декількох вправ з даної теми. Цей метод виявляє всі помилки при складанні тесту. Подібна міра необхідна ще і тому, що вчитель може не побачити двоякого тлумачення і неоднозначності в запропонованих варіантах, тому що те що для фахівця є очевидним, в учня може викликати цілком обгрунтовані питання [24, с.124].

Звичайно ж, існують труднощі при розробці і застосуванні тестування, але потрібно вміти їх долати. По-перше, це необхідність розмежовувати види мовленнєвої діяльності та однозначність відповідей. По-друге, складність організаційного характеру - створення сприятливої психологічної обстановки, тому що багато учнів зазнають певне напруження при проведенні тестів. Відомо, що складові успішного проведення тесту - це доброзичливість учителя і розуміння учнем завдання, яке відповідає б його віковим особливостям та інтересам.

Подолати зазначені труднощі можна, якщо слідувати трьом основним правилами:

1) дати ясні і недвозначні теоретичні визначення навичок, які треба перевірити;

2) точно визначити умови, яких слід дотримуватися при проведенні тесту (час, даний на його виконання і спостереження за його виконанням);

3) визначити (в балах) результати[24, с. 135].

Сьогодні покращення іншомовних знань учнів передбачає залучення різних ефективних засобів контролю. Тестування вважається одним з найбільш ефективних засобів організації контролю в навчанні іноземної мови. Завдання в тестовій формі - чіткий, правильний, відповідний якісний і об'єктивний спосіб оцінювання різних видів мовленнєвої діяльності в іноземній мові. Саме тому більшість учителів схиляється до стандартизованого тестового контролю.

Ефективність тестового контролю залежить від того наскільки він відповідає вимогам дидактики і методики навчання іноземним мовам. Основними вимогами, що висуваються до контролю, є його об'єктивність, регулярність, диференційований характер, а також ясність і чіткість формулювання контрольних завдань.

Тестування, як вважають багато вчених, відповідає принципам гуманізації освіти, тому що воно не може бути спрямоване проти інтересів особистості. Сучасна наука тестологія пропонує різноманітні підходи, моделі і методи проведення перевірки отриманих знань. З кожним роком якість тестів поліпшується, зростає ймовірність використання тестових матеріалів, пропонуються різноманітні технології тестування і формування тестів для різних рівнів навчання. Розуміння закономірностей тестування дозволить педагогу поліпшити процес освіти і навчання іноземних мов.

Тести задають і ставлять чіткий напрямок розумової діяльності учнів, привчають їх видозмінювати процес використання сприйнятої інформації, тому тестування так часто використовується у навчанні. Системний тестовий контроль мотивує, активізує уважність учнів на уроці, також підвищується відповідальність при виконанні тестових завдань. Тому тести необхідні в навчанні. Тестування здебільшого проводиться за 10, 15 хвилин до кінця уроку. Тест займає небагато часу. Тести дуже зручні у використанні, так як за допомогою тестів можна перевірити знання всіх учнів. Також тести можуть включати великий обсяг матеріалу. Учні знаходяться в однакових умовах, і виконують одну й ту ж роботу (тести). Все перераховане вище, дає нам змогу зрозуміти, що тест є ефективним засобом контролю в умовах освітнього процесу.

Отже, результативність тестового контролю знань учнів у навчальних закладах залежить від дотримання психолого-педагогічних вимог щодо його застосування: необхідне поступове впровадження тестового контролю, що дасть змогу психологічно підготувати учнів до нього; розпочинати слід із простих тестів, а через деякий час запроваджувати більш складні; необхідно дотримуватись організаційної чіткості проведення тестового контролю (визначення часу для виконання завдання, пояснення викладачем тестових завдань, забезпечення кожного учня стандартним

бланком для відповідей); обов'язковий аналіз результатів тестування. У той же час перспективним є вивчення нових показників, які б безпосередньо встановлювали якість тесту з точки зору методики навчання іноземних мов.

2.2 Методика складання тестів та принципи добору змісту тестових завдань

Контроль рівня володіння іноземною мовою є важливою складовою навчального процесу, саме тому вчитель іноземної мови має систематично проводити контроль успіхів та досягнень учнів, таким чином перевіряючи свою теорію викладання на практиці. Для контролю рівня знань учнів існують різні його види, включаючи тестування.

Тестування в системі освіти постійно вдосконалюється, відбувається зміна періодичних напрацьованих і широко апробованих методик. Чітка регламентованість процедури тестування та наявність еталона дозволяють оптимізувати навчальний процес, а спрямованість на активну розумову діяльність та об'єктивність результатів створюють в учнів позитивне ставлення до іноземної мови. Вчитель іноземної мови повинен знати особливості складання та інтерпретації тестів, адже кожен тест перевіряє особливі критерії та має свою специфічну мету.

Сьогодні вже можна говорити про створення теорії тестування, розробка якої відображена в наукових працях наших сучасників як у нашій країні, так і за кордоном: А.Н. Щукин, С.М. Мусейчук, С. Ю. Ніколаєва, О. П. Петрашук та ін. [50; 24; 14; 27].

І.А. Рапопорт і Г.А. Турій в своїй книзі “Самостійна робота з іноземної мови учнів старших класів” пропонують вчителям, які хочуть поставити на наукову основу контроль самостійної роботи учнів використовувати так звані нестандартизовані (тобто складені самим вчителем) тести.

Нестандартизовані тести не потребують визначення усіх кількісних показників якості. Інформація, отримана в результаті тестування, показує вчителю, що вміють або не вміють робити, в якому обсязі учні засвоїли навчальний матеріал, тобто наскільки успішною є обрана вчителем стратегія навчання. З іншого боку,

результати регулярного неофіційного тестування є корисними для самих учнів, оскільки дозволяють їм оцінити свій прогрес в опануванні іноземної мови і визначити свої слабкі сторони.

Вчительські тести не потребують жорсткого дотримання всіх стандартних критеріїв якості, тому що вони зстосовуються для проведення неофіційного контролю. На думку О. П. Петрашук, О. П. Петренко необхідні певні вимоги, що мають бути враховані вчителем при розробці таких тестів.

1. Визначення чітких об'єктів тестування. Об'єктом тестового неофіційного контролю може виступати рівень засвоєння певного мовного матеріалу та виконання певних мовленнєвих дій у говорінні, аудіюванні, читанні, письмі.

2. Вибір адекватного тестового завдання. Це означає, що тестове завдання має бути спрямоване на об'єкт контролю. Тобто для визначення рівня засвоєння лексичних одиниць учням пропонується лексичний тест, граматичних явищ – граматичний тест. При перевірці вмінь читання іншомовного тексту змістове наповнення завдань залежить від мети тестування. Якщо метою виступає перевірка глобального рівня розуміння, учням пропонуються завдання, для виконання яких необхідне розуміння лише загального змісту тексту. Тестові завдання на перевірку детального рівня розуміння спрямовані на визначення основної та другорядної інформації тексту, зв'язків між його елементами тощо.

3. Добір тестових завдань середньої складності. При підготовці тесту вчитель упорядковує завдання, використовуючи навчальний матеріал, що має бути засвоєний учнями. В цій процедурі вчитель покладається на свою вчительську інтуїцію щодо придатності тестових завдань.

4. Добір придатних альтернатив. Для кожного завдання пропонується декілька варіантів відповідей або альтернатив, з яких тільки одна є правильною. Альтернативи лише зовнішньо мають нагадувати правильну відповідь, а за змістом суттєво відрізнятися від неї. Важливо, щоб при доборі альтернатив для тесту з читання, який розробляється на основі тексту, в тестових альтернативах не повторювались речення з самого тексту. В протилежному разі знаходження правильної

відповіді відбуватиметься шляхом зіставлення речень без проникнення в їх смисл. Тестові завдання мають розроблятися таким чином, щоб учні не змогли виконати їх без розуміння інформації тексту (загальної, детальної, критичної) [27].

Ефективна розробка тестів можлива за дотримання таких умов:

- 1) логічне впорядкування тестових завдань;
- 2) використання термінів та понять, що відповідають першоджерелам;
- 3) створення тестів відповідно до принципу послідовності;
- 4) лаконічність у формулюванні змісту завдань;
- 5) зручність форми тесту та її уніфікованість.

Тест стимулює інтелектуальну активність учнів, щоб вибрати правильну альтернативу, вони повинні:

- 1) прочитати текст із загальним розумінням змісту;
- 2) осмислити альтернативи;
- 3) співвіднести кожен з них із змістом тексту;
- 4) прийняти потрібну альтернативу [26, с. 20].

Кожне тестове завдання створює для тестованого конкретну мовну або комунікативну тестову ситуацію. Тестова ситуація може подаватись вербальними (текст) і невербальними, наочними (малюнки, схеми, таблиця) засобами. Очікувана відповідь тестованого може бути вербальною або невербальною /з використанням літер або цифр, знаків +, -, та ін..

Існує два основних типи очікуваної відповіді: вибіркову та конструйовану. Вибіркова відповідь передбачає вибір правильної відповіді з кількох запропонованих неправильних варіантів – альтернатив.

Вибіркова відповідь буває множинного вибору (вибір з кількох варіантів), альтернативного вибору (вибір із двох варіантів), перехресного вибору (знаходження відповідних пар “стимул-реакція”).

Конструйована відповідь може формулюватись на рівні окремого слова (напівпродукована відповідь) та окремого речення, висловлювання і тексту (продукована відповідь).

Кожне тестове завдання складається з інструкції, зразка виконання (іноді може бути відсутнім), матеріалу, що подається тестованому та очікуваної відповіді, яка планується розробником тесту як еталон (ключ).

Пропонується наступна структура тестів (тестових завдань):

Тест звичайно складається з двох частин – інформаційної і операційної.

Інформаційна частина містить чітку й доступно сформульовану інструкцію, що і як треба виконувати учневі (для відповіді нічого не писати, тільки вибрати правильну відповідь і підкреслити її; поставити хрестики в певних квадратах і т. п.). В ній часто нагадується про те, що кожний тест потрібно виконати в певний час, і тому учням рекомендується не марнувати часу, намагаючись відповісти на ті запитання, на які вони не можуть відповісти. Мета таких інструкцій – створити для всіх учнів, які виконують тестові завдання, ідентичні умови. У цій частині звичайно наводиться зразок виконання завдання.

Операційна частина, або основа тесту, містить завдання. Це можуть бути букви, ізольовані слова, речення, тексти з набором відповідей до них. Номер чи букву, під якою дано відповідь, учень вписує у листок-відповідь, на якому виконується завдання. Можливі й інші варіанти – закреслити номер правильної відповіді.

Щодо форми, структури і способу оформлення відповіді тести, які використовуються для контролю засвоєння мовного матеріалу і ступеня сформованості іншомовних умінь, можна поділити на дві основні групи:

- 1) вибіркові тести, що ґрунтуються на впізнаванні однієї або кількох правильних відповідей серед неправильних;
- 2) тести з вільно сконструйованою відповіддю, що ґрунтуються на пригадуванні й доповненні.

Найбільш поширені вибіркові тести, оскільки вони прості для аналізу і легкі для технічної реалізації введення відповідей у контролюючий пристрій. До кожного запитання подібного тесту пропонується кілька (2-5) відповідей на вибір; учень повинен розпізнати серед них правильну.

Вибіркові тести, в свою чергу, можна поділити на:

- 1) альтернативні;
- 2) тести множинного вибору;
- 3) тести перехресного вибору.

Альтернативні тести застосовуються в тих випадках, коли на запропоноване запитання учень повинен відповісти ствердно або заперечно: “так” чи “ні”. Ці тести можна назвати також тестами оцінки правильності даного судження, вони застосовуються часто для перевірки засвоєння фонетичного або структурного (граматичного) матеріалу, розуміння прочитаного або сприйнятого на слух. Тести цього типу вимагають від учителя значно менше часу для їх підготовки. Наприклад, коли вчитель обмежений у часі, він може підготувати для перевірки самостійної роботи учнів над новим мовним матеріалом такі альтернативні тести:

Інструкція: Прослухайте пари слів, що містять однакові або різні голосні звуки. Якщо звуки однакові, поставте знак “плюс” (+), якщо ні – “мінус”(-).

Інструкція: Прочитайте подані групи слів. Якщо група слів є реченням, поставте знак “плюс” (+), якщо ні – знак “мінус” (-).

Інструкція: Уважно прочитайте поданий уривок, потім речення, що стоять після нього. Поставте знак “плюс” (+) після тих речень, які відповідають його змісту, і знак “мінус” (-) після тих, які не відповідають.

Альтернативні тести в зв'язку з великою ймовірністю випадкового вибору, вгадування правильної відповіді застосовують рідше від інших вибіркового тестів. Проте їх застосування має певні перспективи в умовах самостійної роботи учнів з використанням технічних засобів оперативного зворотного зв'язку в автоматизованих мовних лабораторіях. Якщо в процесі самостійного опрацювання мовного матеріалу або мовних зразків треба активізувати діяльність учнів, зміцнити контакт учителя з учнями, швидко з'ясувати результативність самостійної роботи учнів, їм можна запропонувати запитання альтернативного типу, що легко вводяться в контролюючі пристрої з кожного робочого місця. Ці ж тести можна використати і без технічних засобів. Для цього кожного учня потрібно забезпечити текстом завдання для самостійної роботи і зразком листка-відповіді, на якому учень записує шифр вибраної відповіді.

Тести множинного вибору передбачають вибір окремих (звичайно однієї) відповідей серед кількох запропонованих. Вони широко застосовуються для контролю якості самостійної роботи учнів над засвоєнням мовного матеріалу (фонетики, лексики, граматики) або розвитком мовних умінь (говоріння, аудіювання, читання, письма).

Інструкція: До кожного з наведених нижче слів подано по три визначення, з яких правильне тільки одне. Підкресліть правильне визначення.

Інструкція: Допишіть подане нижче речення, використавши для нього один із запропонованих варіантів.

Інструкція: Уважно прослухайте байку, потім знайдіть правильну відповідь на запитання.

Тести перехресного вибору, або тести на зіставлення, розраховані на встановлення відповідності між елементами кількох запитань і кількох відповідей до них, записаних у довільному порядку. Звичайно ці тести можна використовувати для перевірки самостійного засвоєння лексичного матеріалу (синонімів, антонімів, дефініцій), структур, розуміння прочитаного на рівні речення.

Інструкція: Поєднайте прикметники з лівого стовпчика з іменником з правого стовпчика, записавши тільки номери слів.

Інструкція: Поєднайте словосполучення з лівого і правого стовпчика так, щоб вийшло речення.

Сюди ж можна віднести і тести на систематизацію, які використовуються для перевірки самостійної роботи учнів над засвоєнням алгоритмів різних дій, уміння впорядкувати ті чи інші поняття за певною ознакою, будувати речення з прямим або зворотним порядком слів.

Як видно з наведених прикладів, тести першої групи в основному використовують для перевірки лінгвістичних знань учнів, а тести другої групи – для перевірки вміння учнів застосовувати ці знання для побудови тексту. Тести другої групи будуються так. Учневі пропонується зв'язний текст, в якому пропущено окремі слова або словосполучення слів. Ці слова учень повинен підібрати і вписати у спеціально відведені для цього місця контрольного листка. Така методика дістала

назву тестової методики доповнення. Для підготовки таких завдань відбирають зразки текстів, розуміння яких учнями хочуть перевірити (звичайно ці тексти складаються з 250-300 слів); у текстах пропускають кожне п'яте (або шосте, сьоме і т. п.) слово або словосполучення, воно замінюється лінією певної довжини. При цьому відповідь вважається правильною, якщо вона підходить за змістом до даного мікроконтексту.

Придатність тесту є головною вимогою методики складання тесту, а саме дотримання принципів адекватності тесту характеру тестованої мовленнєвої діяльності. При складанні тесту потрібно обов'язково робити завдання посильними для учнів, висловлювати завдання тесту ясно і чітко, тим самим забезпечували тільки однозначні відповіді на них.

До основних вимог, що висуваються до тестових завдань, належать валідність, справедливість, ефективність, прийнятність та практичність. Спробуємо деякі з них проаналізувати.

1.Валідність

Чи є ціль завдання чіткою і чи може дане завдання виявити рівень володіння предметом?

Чи може завдання (основа+варіант відповідей, питання+схема оцінювання) бути класифіковане відповідно до погодженого змісту і категорій навичок;

Чи зміст завдання відповідає матеріалу навчальної програми і чи розуміння цього матеріалу дійсно є необхідним у наданні правильної відповіді (не просто як завдання з вікторини або на перевірку здорового глузду)

Чи впевнені ви, що тестові завдання відповідають сучасному стану науки і ідеям науковців, що спеціалізуються в даній галузі? Підручник може містити помилкову або занадто спрощену інформацію!

Чи кожен дистрактор базується на можливих помилках або типових невірних уявленнях?

2.Надійність

Чи буде завдання послідовно виявляти різницю між сильними і слабкими кандидатами? Чи уникнув я усіх можливих джерел «шуму», таких як :

- 1) нечітке або двозначне формулювання;
- 2) занадто розгорнуте формулювання; відсутність обмеження відповіді; зверніть увагу на те, що кращі учні можуть віднайти у словах більше, ніж малося на увазі;
- 3) ненавмисні підказки;
- 4) ненавмисне розташування варіантів відповідей, використовуючи методику випадкового розподілу.

3.Справедливість

Чи всі кандидати мають рівні можливості проявити свої здібності?

Чи є завдання таким, що необґрунтовано допомагає учням?

Чи ставить зміст завдання в невідгідне становище учнів, що є представниками певних національних меншин або сповідують певну релігію?

Чи не засмутить завдання певних учнів таким чином, що це може вплинути на їх шанс відповісти правильно ?

4.Ефективність

Чи вся представлена інформація (тести,таблиці малюнки) доречні до даного завдання?

Чи зможуть учні швидше розібратися у завданні ,якщо до тесту буде поданий малюнок, і навпаки?

5.Прийнятність

Як широка громадськість реагує на дане завдання?

Чи буде вважатися це завдання валідним, а наближена до реальності умова функціональною і реалістичною?

Чи вдалося уникнути спірних питань (політичних . моральних, релігійних, етичних)?

Чи буде вважатися це завдання справедливим по відношенню до учнів?

Далі наводимо тестові завдання для перевірки вмінь детального розуміння тексту [25,с.12]. З цією метою використовуються завдання множинного вибору.

Lesen Sie den Text und lösen die Aufgaben 1-5. Für jede Aufgabe gibt es nur eine richtige Lösung(A,B,C oder D). Kreuzen Sie die richtige Lösung an. Schreiben Sie Ihre Lösungen in den Antwortbogen.

Was tun in den Sommerferien?

Bald sind Sommerferien und alle Freunde von Chris fahren in Urlaub. Chris bleibt mit seinen Eltern in diesen Ferien zu Hause, denn sein Vater möchte in diesem Sommer eine Garage bauen. Deshalb hat er keine Zeit für eine Reise. Chris würde zwar gern ans Meer fahren, aber das ist nun nicht möglich. Jetzt will Chris in den Ferien arbeiten, deshalb sucht er einen Job. Das Geld kann er gut gebrauchen, weil er sich einen neuen Computer kaufen möchte. Chris schaut in die Tageszeitung, ob er dort etwas finden kann. In der Zeitung liest er eine Anzeige, die sehr interessant ist: Frau Müller sucht einen Schüler. Er soll am Nachmittag mit ihren beiden Hunden im Wald spazieren gehen. Denn sie kann leider nicht mehr so gut laufen. Sofort ruft Chris bei der Frau an und stellt sich vor. Die Frau ist sehr nett. Sie sagt, dass er zu ihr kommen soll. Dann kann er sie und die Hunde kennen lernen. Schnell holt er sein Fahrrad und fährt zu der Adresse, die ihm die Frau gesagt hat. Chris hat ein bisschen Angst: Ist die Frau wirklich freundlich? Sind das große Hunde? Aber die zwei kleinen Hunde begrüßen Chris freundlich, und er ist sehr froh. Er weiß sofort, dass das bestimmt der richtige Job für ihn ist.

1. Chris fährt im Sommer ...

- A mit seinen Eltern ans Meer.
- B mit seinen Freunden weg.
- C überhaupt nicht in Urlaub.
- D mit seiner Familie in Urlaub.

2. Sein Vater hat keine Zeit zu reisen, weil er ...

- A kein Geld hat.
- B ein Haus kaufen will.
- C sein Auto reparieren will.
- D eine Garage bauen möchte.

3. Chris will in den Ferien ...

- A am Computer spielen.

B etwas Geld verdienen.

C mit seinem Vater eine Garage bauen.

D mit seinem Vater in der Garage arbeiten.

4. Frau Müller sucht einen Schüler, denn sie ...

A nachmittags keine Zeit hat.

B immer mit ihren Hunden spazieren geht.

C nicht mehr so gesund ist.

D keine Lust hat, ihre Haustiere zu pflegen.

5. Chris sieht die Hunde und...

A freut sich auf den Job.

B hat Angst.

C will den Job nicht.

D geht nach Hause.

Учні старших класів потребують цілісної та якісної підготовки до ЗНО з іноземної мови. Тому іншомовні компетенції учнів старших класів потрібно не лише вдосконалювати, але й щоденно тренувати рівень їх сформованості. Саме тому, учитель концентрує увагу на потребі практичного застосування навичок та вмінь учнів.

Підготовка до зовнішнього незалежного оцінювання передбачає розуміння учнями структури тесту та особливостей контрольних тестів. Саме розуміння побудови тестів та їх складності є важливою передумовою успішного складання цих іспитів, а не лише безпосередні знання учнями іноземної мови. Потрібно також брати до уваги й людський чинник, адже хвилювання учнів може відіграти вирішальну роль при вирішенні тесту. Високий рівень відповідальності, який лягає на юні плечі абітурієнтів, можуть ускладнювати також залякування з боку вчителів та батьків.

Тестування – багатофункціональний метод, який спроможний забезпечити позитивну динаміку процесу контролю, а також допомагає вчителю скоригувати навчання для досягнення учнями успіху.

Таким чином вчителі середніх шкіл, які застосовують тестовий контроль у навчанні іноземної мови і розробляють тести, повинні зважати на той факт, що успішність виконання тесту залежить не тільки від рівня володіння учнем іноземною мовою, але ще й від багатьох інших чинників. Результати виконання тесту звичайно будуть у тій чи іншій мірі відображати вплив цих особливостей. Для зменшення їх негативного впливу під час розробки тесту з іноземної мови враховується психологічна готовність учнів до виконання тесту, а саме при доборі матеріалу для тестових завдань, при підготовці учнів до виконання тесту, при практичній організації тестового контролю у навчальному процесі.

2.3 Експериментальна перевірка впровадження тестового контролю в процес навчання іноземних мов

Мета проведення представленої експериментальної роботи полягала в перевірці ефективності розробленого комплексу тестових завдань за умови використання спеціального алгоритму відбору цих завдань. Було необхідно підтвердити висунуту гіпотезу і проаналізувати висновки за результатами практичної реалізації даного комплексу завдань.

Експеримент - це комплексний метод дослідження, який використовується з метою з'ясування ефективності застосування окремих методів, засобів навчання і виховання. Даний метод полягає в активному втручанні експериментатора в навчальний процес.

Виділяють два види експерименту: лабораторний і природний. Дослідження, проведене практичним шляхом, відносять до природного експерименту, з огляду на те, що таке дослідження проводилося в звичних для досліджуваних умовах. При проведенні природного експерименту виділяють контрольну і експериментальну групу.

Відповідно до поставленої мети і висунутої гіпотези дослідження ми визначили наступні завдання дослідно-експериментальної роботи:

- 1) виділення етапів роботи;

2) визначення параметрів перевірки результатів дослідно-експериментальної роботи;

3) виявлення рівня сформованості мовних навичок учнів за допомогою тестового контролю;

4) перевірка достовірності висунутої гіпотези.

Організуючи дослідно-експериментальну роботу, ми враховували такі чинники:

1) експеримент проводився в природних умовах для учнів, а також відповідно до програми навчання іноземної мови в 9 класі;

2) дослідження передбачало навмисне внесення змін у навчальний процес для реалізації мети і перевірки гіпотези роботи;

3) дослідно-експериментальна робота передбачала перевірку ефективності розробленого комплексу тестових завдань за умови використання спеціального алгоритму відбору тестових завдань;

4) експеримент проводився на одному і тому ж контингенті учнів.

Педагогічний експеримент складався з трьох основних етапів: підготовчого, основного і завершального. На підготовчому етапі було реалізовано такі завдання: розроблено методику педагогічного експерименту; визначено і погоджено місце проведення експерименту; уточнено експериментальні та контрольні групи; визначено критерії оцінювання результатів експерименту. До експерименту було залучено два класи Рівненської спеціалізованої школи №15, 9-Б та 9-В. Відповідно було здійснено поділ учнів на експериментальну (ЕГ) та контрольну (КГ) групи: ЕГ – учні 9-Б (n-10), які виконували завдання при створенні яких використовувався наш алгоритм відбору тестових завдань; КГ – учні 9-В (n-10), які виконували завдання за традиційною методикою.

Розроблений нами алгоритм відбору тестових завдань - система кроків, яких необхідно дотримуватися, щоб обраний тест відповідав конкретним умовам і завданням, а також конкретному етапу навчання, і щоб проведення самого тесту було ефективним і показувало адекватний результат. Алгоритм націлений на відбір

тестів для перевірки різних мовних навичок, які прийнято ділити на три основні групи: рецептивні, продуктивні і репродуктивні.

На основі запропонованого нами алгоритму ми реалізували необхідні кроки з підготовки та відібрали тестові завдання для проведення в учнів тематичного контролю з предмету «Іноземна мова (німецька)». При роботі ми використовували підручник «Німецька мова (9-й рік навчання). Підручник 9 клас для ЗНЗ» Сотникова С.І., Гоголева Г.В. (2017 р.)

Для отримання достовірних показників було використано методи спостереження, опитування, тестування, бесіди та узагальнення досвіду вчителів.

Крок 1: для з'ясування рівня мови, яким володіли учні, ми вирішили провести з ними бесіду. Але для того, щоб підготуватися до бесіди з учнями, ми проконсультувалися з вчителькою німецької мови. Ми постаралися дізнатися, яку тему учні проходили на той момент, яку лексику вони вже вивчили, які граматичні часи вони вже повинні були знати, які граматичні конструкції їм ще були незнайомі. Ми з'ясували, що учні вивчають тему «Jugendkultur», присвячену зокрема дозвіллю сучасної молоді. Ми дізналися також, що учнями були пройдені правила основних часів німецької мови, знання яких досить, щоб підтримати бесіду (розповісти про певну подію в теперішньому, майбутньому або минулому часах). Вчителька також поділилася інформацією про те, що учні різних класів по-різному справляються з завданнями, спрямованими на перевірку тих чи інших видів мовленнєвої діяльності. За допомогою бесіди з учнями нам вдалося також перевірити їх рецептивні навички, а саме здатність сприймати інформацію на слух, перевірити їх продуктивні навички - здатність створити нову інформацію на основі вивченої, збудувати самостійну відповідь на поставлене запитання, а також перевірити репродуктивні навички учнів - здатність відтворити вивчений матеріал по пам'яті - слова, вирази, правила і т.д.

Крок 2: в результаті бесіди, проведеної з учнями, а також за підсумками занять за підручником німецької мови для 9-х класів «Німецька мова (9-й рік навчання). Підручник 9 клас для ЗНЗ», ми відзначили наступне: в двох класах, в яких ми збиралися провести тестування, учні в різному ступені володіли тими чи іншими мовними навичками, що підтверджувало інформацію, отриману від вчителя. «9-Б»

клас був більш відкритий до бесіди, учні слухали і розуміли поставлені запитання, швидко відповідали на них, підтримували розмову, використовували різну лексику, але відрізнялися непосидючістю, не могли так само добре виконувати письмові завдання, а також з труднощами розповідали вивчені напам'ять діалоги. За нашими спостереженнями, рецептивні навички в цій групі розвинені середньо (30%), продуктивні навички - добре (50%), репродуктивні навички розвинені погано (20%). У «9-В» класі, навпаки, учні краще виконували письмові завдання, писали твори, швидко читали і перекладали тексти, зачували напам'ять діалоги і успішно розповідали їх, але їм складно було підтримувати бесіду, вони слухали і розуміли поставлені питання, але не були здатні швидко відповісти на них. Можна сказати, що у цієї групи добре розвинені рецептивні (40%) і репродуктивні навички (40%), продуктивні навички розвинені погано (20%).

Крок 3: виходячи з отриманих даних, щоб провести тестування в обох класах, і щоб обидва класи могли з ним впоратися в рівній мірі, ми постаралися поставити учнів в рівні умови, а саме, відібрали такий комплекс завдань, який би перевіряв всі види мовленнєвої діяльності : ті, до яких учні мають схильність, і ті, здійснення яких в учнів викликає труднощі. В такому випадку, ми сподівалися отримати результат, збалансований і справедливий по відношенню до учнів з різних класів.

Тест був складений з урахуванням рівня мови, яким володіють учні, з урахуванням наявних у них знань граматики, лексики, а також відповідно до вивчених тем.

Тест складався з наступних блоків завдань: контроль навичок аудіювання, читання, говоріння і письма.

При складанні блоків завдань ми використовували елементи різних видів тестів: стандартизованих, комунікативних, глобальних тестів, а також тестів підсумкового контролю.

Для контролю рецептивних навичок (аудіювання і читання) нами було відібрано по одному тексту на кожен вид мовленнєвої діяльності, а також завдання закритого типу. Виконання тесту було розраховане на 40-45 хвилин, що відповідало тривалості уроку в школі.

Нами були розроблені тексти і тестові завдання.

Для контролю продуктивних навичок (говоріння і письма) учням було запропоновано виконати творче завдання - проєкт, спрямований на самостійну роботу. Проєкт складався з двох частин: в першій частині проєкту учні повинні були знайти потрібну інформацію, перекласти цю інформацію на німецьку мову і скласти повноцінний структурований текст, що включає вступ, основну частину і висновок (перевірка письма). Учні повинні були здати текст викладачеві на перевірку і приступати до другої частини проєкту - усного поданням свого повідомлення іншим однокласникам. Для виконання другої частини проєкту учням було запропоновано підготувати доповідь на німецькій мові з презентацією українською мовою для того, щоб їх однокласники могли сприймати на слух промову німецькою мовою і зіставляти її з побаченим на екрані текстом українською мовою. Після виступу учні повинні були відповідати на питання, що задаються вчителем або однокласниками (перевірка навички говоріння).

Крок 4: перед виконанням завдань з аудіювання учням було запропоновано переглянути завдання і задати свої питання з приводу перекладу тих чи інших незнайомих слів. Переклад незнайомих слів в завданні з аудіювання дуже важливий, оскільки учні, як правило, не готові сприймати і обробляють почуту інформацію і, тим більше, ледь можуть зрозуміти сенс незнайомих слів з контексту. Що стосується завдання з читання, то, як правило, текст з читання містить в собі близько 10% нових слів, що ставить перед учнями подвійне завдання: не тільки прочитати текст, а й постаратися визначити по контексту значення незнайомих їм слів.

Отже, проаналізуємо докладніше завдання на перевірку рецептивних навичок: аудіювання та читання.

Завдання 1. Аудіювання

Мета: перевірити розуміння прослуханого тексту, а також вміння отримувати потрібну інформацію з тексту.

Процедура проведення тестування: учні отримали бланки із завданнями для аудіювання. Перед включенням запису з текстом аудіювання учні прослухали

інструкцію до тестування. Для наочності ця ж інструкція була написана на бланках, які учні отримали на початку уроку. «Ви почуєте розмову клієнта і продавщиці. У завданнях 1-6 обведіть букву a,b,c або d, що відповідає обраному Вами варіанту відповіді. Ви почуєте запис двічі. У Вас є 60 секунд, щоб ознайомитися із завданнями.

Далі учні прослухали текст аудіювання перший раз. Текст аудіювання та завдання до тексту поміщені в Додаток А. Під час паузи між прослуховуваннями учні позначили свої відповіді на чернетках. Далі вони прослухали текст аудіювання ще раз.

Після прослуховування запису учням було дано 8 хвилин, щоб відзначити відповіді на завдання, які вони не почули при першому прослуховуванні, а також щоб перенести відповіді з чернеток в відповідні бланки.

Після завершення виконання завдань з аудіювання учні приступили до виконання завдань з читання.

Завдання 2. Читання

Мета: перевірити розуміння прочитаного тексту, а також вміння знаходити потрібну інформацію з тексту.

Процедура проведення тестування: учні отримали бланки із завданнями з читання: текстом і тестовими завданнями до нього. Перед початком роботи з текстом учні прослухали інструкцію до тестування.

"Прочитайте текст. Визначте, які з наведених тверджень 7-14 відповідають змісту тексту (1 - richtig), які не відповідають (2 - falsch) і про що в тексті не сказано, тобто на основі тексту не можна дати ні позитивної, ні негативної відповіді (3 - nicht im Text) ».

Текст з читання та завдання до тексту поміщені в Додаток А.

Далі учні приступили до роботи з текстом: читання і вибору відповідей до завдань. На виконання всього завдання учням було дано 20 хвилин.

Тепер розглянемо докладніше завдання, спрямоване на перевірку продуктивних навичок: говоріння і письма.

Завдання 3. Проект

Мета: перевірити вміння складати текст французькою мовою, представляти проект іншим учням у зрозумілій і цікавій формі, вміння розповідати текст своїми словами.

Проект складався з двох частин: спочатку учні самостійно знаходили інформацію німецькою мовою і створювали письмовий текст. Пізніше учні усно представляли в класі доповідь на німецькій мові, після виступу учні відповідали на питання вчителя або однокласників. До роботи учнів над текстом пред'являлися наступні вимоги: учні обов'язково повинні були розповісти основну інформацію про Jugendszene (Die Vertreter verschiedener Jugendszenen), використовуючи наочність(фото, відео) та висловити в кінці свою думку.

Також вимоги пред'являлися до самого виступу: учень повинен був говорити голосно, чітко і зрозуміло для того, щоб інші учні могли сприймати на слух почуте.

Так як усне представлення презентації на німецькій мові, як правило, займало у одного учня від 5 до 7 хвилин, було вирішено поділити учнів кожного класу на дві групи по 5 осіб: перша група виступала на одному уроці, інша - на наступному.

Процедура представлення проекту: учні за бажанням або в порядку черги виходили по одному до дошки. Виступаючий міг вийти до дошки з роздрукованим текстом презентації, щоб мати можливість підглянути в нього, якщо він забуде структуру виступу, назви молодіжних гуртків, про які згадується в самій презентації. На екран ноутбука учень виводив зображення слайдів презентації. Далі учень приступав до усного поданням свого проекту: розповідав своїми словами текст презентації, супроводжував кожен слайд поясненнями.

Крок 5: в двох класах, в «9-Б» і «9-В», ми провели тестування і проект. Таким чином, 20 учнів виконали завдання тестування (10 учнів з «9-Б» класу і 10 - з «9-В» класу). З аудіювання учнями було виконано 6 завдань, з читання - 8 завдань. Також кожен учень виступив в класі з презентацією перед іншими учнями.

Спочатку ми приступили до перевірки та аналізу результатів тестування. Ми перевірили тести і виставили оцінки в залежності від кількості зроблених помилок. Таблиця з правильними відповідями на завдання знаходиться в Додатку А.

За роботу з аудіювання, якщо учень не допускав помилок, тобто всі 6 завдань були виконані правильно, учень отримував оцінку «відмінно», якщо допускав 1 помилку - «добре», якщо допускав 2-3 помилки - «задовільно», якщо допускав 4 помилки і більше - «незадовільно».

За роботу з читання, якщо учень не допускав помилок, тобто всі 8 завдань були виконані правильно, учень отримував оцінку «відмінно», якщо допускав 1-2 помилки - «добре», якщо допускав 3-4 помилки - «задовільно», якщо допускав 5 помилок і більше - «незадовільно».

За роботу з аудіювання в «9-Б» класі жоден учень не отримав оцінку «відмінно» (0%, де 100% - 10 учнів), 2 учнів отримали оцінку «добре» (20%), 7 учнів - «задовільно» (70%), 1 учень - «незадовільно» (10%). За цю ж роботу в «9-В» класі 2 учнів отримали оцінку «відмінно» (20%), 4 учнів - «добре» (40%), 3 учнів - «задовільно» (30%), 1 учень - «незадовільно» (10%).

За роботу з читання в «9-Б» класі жоден учень не отримав оцінку «відмінно» (0%), 7 учнів отримали оцінку «добре» (70%), 2 учнів - «задовільно» (20%), 1 учень - «2» (10%). У «9 -В» класі за роботу з читання 4 учнів отримали оцінку «відмінно» (40%), 2 учнів - «добре» (20%), 2 учнів - «задовільно» (20%), 2 учнів - «незадовільно» (20%).

Інтерпретація отриманих результатів свідчить про те, що в учнів слабо розвинені уміння вилучення змістовної інформації з тексту. На стадії смислового аналізу в учнів виникли проблеми з виділенням головного й умінням визначити, що є другорядним. На стадії інтерпретації учні не змогли узагальнити і зробити висновки з прочитаного.

Далі ми приступили до оцінювання презентацій, з якими учні виступали в класі. Під час прослуховування виступу кожного учня ми відзначали собі кількість допущених ним помилок. Також ми оцінювали якість самої презентації, а також те, наскільки зрозуміло і цікаво учні представляли свій проєкт, наскільки впевнено відповідали на питання, задані після презентації, наскільки правильно були сформульовані їхні відповіді.

За виступ з презентацією ми виставляли учням одну оцінку (оцінювали продуктивні навички в загальному). Якщо презентація була виконана у відповідності з усіма вимогами (тобто була представлена основна інформація; використані картинки і фотографії; презентація була представлена голосно, чітко і зрозуміло), в мові майже не було допущено помилок (1-2 помилки) під час виступу, а також при відповіді на задані питання, учень отримував оцінку «відмінно». Якщо презентація була виконана у відповідності з усіма вимогами, але було допущено 3-5 помилок, учень отримував оцінку «добре»; якщо презентація не відповідала висунутим вимогам (відсутня основна інформація, були відсутні картинки, текст на слайді було складно прочитати, а сама презентація була представлена тихо, невиразно), було допущено 3-5 помилок, учень отримував оцінку «3»; якщо презентація не відповідала висунутим вимогам, було допущено більше 5 помилок, учень отримував оцінку «2».

Ми виставили такі оцінки: в «9-Б» класі 4 учнів отримали оцінку «відмінно» (40%), 5 учнів - «добре» (50%), 1 учень - «задовільно» (10%), жоден учень не отримав оцінку «незадовільно». У «9-В» класі 1 учень отримав оцінку «відмінно» (10%), 2 учнів - «добре» (20%), 5 учнів - «задовільно» (50%), 2 учнів - «незадовільно» (20%) .

Таким чином, після перевірки тестів і після підбиття підсумків за проектом ми з'ясували, що учні «9-Б» класу краще справилися з виконанням проекту, спрямованого на перевірку продуктивних навичок, які за результатами діагностики у них розвинені досить добре, а учні «9-В» класу - з виконанням тесту, спрямованого на перевірку рецептивних навичок. Це означає, що при плануванні навчальної програми для наступної теми слід враховувати наступне: учням «9-Б» класу слід зменшити кількість завдань, пов'язаних з розвитком продуктивних навичок, так як з завданнями даного типу вони справляються краще за все. В цьому випадку необхідно зосередитися на розвитку в учнів рецептивних навичок - частіше виконувати завдання з аудіювання, читати і проводити тестування з даних видів мовленнєвої діяльності. Для того щоб розвивати у учнів репродуктивні навички, їм

слід пропонувати заучувати напам'ять більше діалогів і текстів, проводити диктанти і т.д.

Що стосується «9-В» класу, то слід в майбутньому зменшити кількість завдань, пов'язаних з розвитком рецептивних і репродуктивних навичок, так як з завданнями даного типу вони справляються краще за все. В цьому випадку необхідно зосередитися на розвитку в учнів продуктивних навичок - частіше проводити з ними бесіди, пропонувати писати твори, складати діалоги самостійно і т.д.

В ході експериментального дослідження розроблений алгоритм для відбору завдань для підсумкового тестування з німецької мови був випробуваний на учнях 9-х класів спеціалізованої школи № 15 міста Рівне. За допомогою нашого алгоритму ми з'ясували: рівень володіння німецькою мовою в учнів, ступінь засвоєння різних мовних навичок (рецептивних, продуктивних та репродуктивних), особливості учнів в різних класах. Ми відібрали тестові завдання для проведення тестування з метою перевірки рецептивних навичок (аудіювання і читання), а також сформулювали завдання у формі проєкту, для перевірки продуктивних навичок (говоріння і письма). Ми відібрали ілюстративні матеріали до тесту для того, щоб забезпечити наочність, і щоб учні розуміли, які завдання стоять перед ними. Далі ми провели тестування, вислухали виступи учнів з проєктами і отримали результати, на основі яких ми змогли оцінити мовні навички кожного учня в двох класах. Так, ми отримали необхідну інформацію для коригування та планування навчальної програми з німецької мови для кожного класу для вивчення наступної теми.

Обробивши і проаналізувавши результати проведених тестів, ми зробили висновок про те, що використання тестового контролю сприятливо позначається на процесі навчання німецької мови і сприяє поліпшенню мовних навичок учнів. Зокрема, тести сприяли розвитку розуміння загального сенсу і певних деталей текстів, вміння відрізняти головну інформацію від другорядної, розвитку операції логічного узагальнення в учнів. Читаючи такі тексти, учні змогли обійти труднощі у вигляді незнайомих слів або граматичних структур, здогадувалися про значення слів

по їх контексту. Тестові завдання є об'єктивним методом проведення тематичного, проміжного і підсумкового контролю.

Таким чином, після проведення експерименту нами була доведена ефективність застосування тестового контролю при вивченні німецької мови і зроблені наступні висновки:

1) застосування тестового контролю сприяє поліпшенню навичок читання, зокрема, допомагає розвитку розуміння загального змісту і певних деталей текстів, вмінню відрізнити головну інформацію від другорядної;

2) використання тестових завдань розвиває операції логічного узагальнення і вміння робити висновок з прочитаного та почутого;

3) вміння обійти труднощі у вигляді незнайомих слів або граматичних структур;

4) вміння здогадуватися про значення слів по їх контексту;

5) виконання тестових завдань як методу контролю навичок читання економить навчальний час, який згодом можна використовувати на корекцію і вдосконалення інших видів мовленнєвої діяльності;

6) тестові завдання є об'єктивним методом контролю.

ВИСНОВКИ

Контроль як спосіб перевірки знань відіграє дуже важливу роль в процесі навчання. Існує безліч форм контролю, але тільки тестування дозволяє об'єктивно оцінити вміння і навички учнів, які вивчають іноземну мову.

- У ході вивчення сутності та специфіки використання тестового контролю в навчальному процесі встановлено: більшість учителів незнайомі з різними видами і можливостям тестування та в достатній мірі не розуміють принципи добору змісту тестових завдань, критерії оцінювання тестування.

- Розглянуто класифікацію тестів за різними критеріями, загально визнані показники лінгводидактичних тестів (валідність, надійність, економічність, практичність), види тестування (поточне, тематичне, рубіжне, підсумкове), а також особливості кожного виду тестового контролю.

- Узагальнено основні вимоги до тестів, досліджено методику складання тестів та обґрунтовано принципи добору змісту тестових завдань, з'ясовано, що завдання повинні бути посильними для учнів та відповідати пройденому мовному матеріалу. Для вибору тесту, який перевіряв би конкретні вміння і навички, необхідно здійснити кроки, які забезпечують підготовку до тестування - дослідити мовні здібності, рівень знань учнів, рівень психофізіологічного розвитку.

- З'ясовано можливості використання тестового контролю у навчанні іноземних мов. Навчальні заняття з іноземної мови були організовані з урахуванням певних вимог, а саме: під час їх проведення відбувалося спільне визначення освітніх, виховних, розвивальних цілей уроку; переведення мотивації вивчення теми в площину особистісної значущості для кожного учня; спільне визначення мети, проектування, організація виконання плану навчальної діяльності.

- Розроблено алгоритм відбору тестових завдань для контролю рівня сформованості іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь в учнів. Алгоритм складається з п'яти кроків, дотримання яких забезпечить відповідність тесту конкретному етапу навчання, а також умовам і завданням:

Крок 1: діагностика рівня володіння мовою;

Крок 2: діагностика засвоєння мовних навичок;

Крок 3: відбір завдань для тесту і підготовки до нього;

Крок 4: відбір ілюстративних матеріалів для тесту і підготовка до нього;

Крок 5: оцінка результатів тесту.

- За допомогою розробленого алгоритму діагностовано рівень володіння німецькою мовою в учнів двох 9 класів, зокрема ступінь сформованих рецептивних, продуктивних та репродуктивних мовленнєвих навичок. Підбрано тестові завдання для проведення тестування з метою перевірки рецептивних навичок (аудіювання і читання), а також сформульовано завдання у формі проекту, для перевірки продуктивних навичок (говоріння і письма).

- Експериментально підтверджено, що реалізація цілей та функцій контролю у навчанні іноземних мов досягається завдяки використанню тестового контролю. На основі тестування з'ясовано необхідну інформацію для коригування навчальної програми з німецької мови для учнів 9 класу.

- Розроблено методичні рекомендації та зразки тестових завдань для вчителів загальноосвітніх шкіл, які можуть бути використані у практиці роботи школи, під час написання підручників та посібників з іноземних мов для учнів середньої школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Агрусті Г., Артемчук Л., Булах І., Вілмут Дж., Лукіна Т., Мруга М. Основи педагогічного оцінювання. Частина І. Теорія/Під заг. ред. І. Булах. - К.: “Майстер клас”, 2006. - 113 с.
2. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи. Навчальний посібник / О.Б. Бігич. - К.: Ленвіт, 2006. – 200 с.
3. Болюбаш Я.Я., Булах І.Є., Мруга М.Р., Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідальність: Наукове видання. - К.: Майстер-клас, 2007. - 272 с.
4. Буданова Л. Г. Використання тестових завдань у процесі вивчення іноземних мов / Л. Г. Буданова // Вісник ХДАДМ. -2007. - №5. - С. 11–14.
5. Булах І. Є. Створюємо якісний тест: навч. посіб. / І. Є. Булах, М. Р. Мруга. – К. : Майстер-клас, 2006 - 160 с.
6. Вишневський О.І. Методика навчання іноземних мов: Навч. посібник. - К.: Знання, 2010. - 206 с.
7. Галузьяк В. М. Педагогіка / В. М. Галузьяк, М. І. Сметанський, В. І. Шахов. – Вінниця : Логос, 2000. - 200 с.
8. Гаманюк В. А. Мовна освіта в умовах євроінтеграційних процесів / В. А. Гаманюк // Педагогіка вищої та середньої школи : збірник наукових праць / гол. ред. проф. В. К. Буряк. – Кривий Ріг : КДПУ, 2010. - Вип. 27. - 371 с.
9. Гапонова В. М. Принципи та функції педагогічного тестового контролю / В. М. Гапонова // Зб. наук. праць. № 20, ч.ІІ. - Хмельницький: Вид. Академії ПВУ, 2002.- С.91–96.
10. Дашевська Л.М. Тестовий контроль у процесі навчання іноземної мови / Л.М. Дашевська // Філософські обрії сьогодення. Збірник наукових праць / за заг. ред. Берегової Г.Д., Рупташ Н.В. – Херсон: ДВНЗ «ХДАУ», 2018. – С. 47-52.
11. Дуженков В. Д. Деякі аспекти методики складання тестових завдань / В. Д. Дуженков, Т. І. Панасюк // Організація навчально-виховного процесу. - 2006. - Вип. 8. - С. 104-109.

12. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України ; головний ред. В. Г. Кремень. - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 1040 с.
13. Жовківський А. М. , Кушнерик В. І. Методичні засади навчання німецької мови в середній школі : навч. посібник - Чернівці : Книгит - XXI, 2007. - 168 с. - Нім. Мовою
14. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С.Ю. Ніколаєва. - К.: Ленвіт, 2003. - 273 с.
15. Іноземні мови: Науково-методичний журнал №37 (517), «Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з іноземних мов», - Київ, «Ленвіт», вид - 2, Кол. авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої, 2010. - 68 с.
16. Іноземні мови: Науково-методичний журнал №2 (74), «Навчання іноземних мов дошкільнят і молодих школярів», - Київ, «Ленвіт», вид - 2, Кол. авторів під кер. С.Ю. Ніколаєвої, 2013. - 67 с.
17. Конструювання тестів. Курс лекцій: навч. посіб. / Л.О. Кухар, В.П. Сергієнко. – Луцьк, 2010. – 182 с.
18. Кузьменко Ю.В. Вправи для формування лексичних навичок // Бібліотека журналу "Іноземні мови". - 2003. - № 4. - С. 21-25.
19. Лукіна Т. О. Технології діагностики та оцінювання навчальних досягнень : [навчально-методичні матеріали] / Т. О. Лукіна. - К., 2007. - 62 с.
20. Малафійк І. В. Дидактика. Навчальний посібник - К.: Кондор, 2009. - 406 с.
21. Мацуєв О.А. Німецька мова у сільській школі // Іноземні мови в навч. закладах. - К.: Пед. преса, 2004. - № 2. - С. 86-89.
22. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. - К. : Ленвіт, 2013. 590 с.

23. Методика навчання іноземної мови у середніх навчальних закладах: Підручник. Вид. 2-е, випр. і перероб. / Кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. - К.: Ленвіт, 2002. - 328 с.
24. Мусейчук С. М. Тестування як основна форма контролю при навчанні іноземних мов / С. М. Мусейчук // Лінгвометодичні концепції викладання іноз. мов у неумовних вищих навчальних закладах України: зб. наук. Статей учасників Всеукр. наук. - практ. конф., Київ, 23-24 грудня 2003 р. / ред. кол. : І. І. Тимошенко (голова) та ін.. – К. : Вид-во Європ. ун-ту, 2003. - 583 с.
25. Панова Л.С., Андрійко І.Ф., Тезікова С.В. та ін. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підруч. для студ. вищ. навч. закл.- К.: Академія, 2010 . - 328 с
26. Педагогічне оцінювання і тестування. Правила, стандарти, відповідність. Наукове видання / [Болюбаш Я. Я., Булах І. Є., Мруга М. Р., Філончук І. В.] - К. : Майстер-клас, 2007. – 272 с
27. Петрашук О. П. Вплив вікових психологічних особливостей учнів на їх готовність до виконання тесту з іноземної мови// Іноземні мови.-2002.-№2-С.3-4.
28. С. І. Сотникова, Г. В. Гоголева. Німецька мова (9-й рік навчання) : підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / С. І. Сотникова, Г. В. Гоголева. - Харків : Вид-во «Ранок», 2017. - 256 с.
29. Тарасова О. Зовнішнє тестування: передумови успіху. // Іноземні мови в навчальних закладах. - №1 .-2007.- С. 69-74.
30. Ханіна О. М. Проблема тестування в сучасній методиці викладання іноземної мови/ О. М. Ханіна // Іноземні мови. - 2004. - №1.
31. Аванесов В. С. Композиция тестовых заданий / Вадим Сергеевич Аванесов. – М. : Центр тестирования, 2002. - 240 с.
32. Аванесов В.С. Определение исходных понятий теории педагогических измерений / В. С. Аванесов // Педагогические измерения. - 2005.- №2. - С. 17-20.
33. Азимов, Э.Г. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) [Текст] / Э.Г. Азимов, А.Н. Щукин - М.: ИКАР, 2009. - 488 с.

34. Бабинская, П.К. Практический курс методики преподавания иностранного языка [Текст] / П.К.Бабинская, Т.П. Леонтьева - Минск: ТетраСистемс, 2005. - 288 с.
35. Брейгина М.Е. О контроле базового уровня обученности // Иностранные языки в школе.-2000г.-№2.-С.22-24.
36. Гальскова, Н.Д. Современная методика обучения иностранным языкам: Пособие для учителя. - 2-е издание [Текст] / Н.Д. Гальскова – М.: АРК-ТИ, 2003. - 192 с.
37. Гальскова, Н.Д. Теория обучения иностранным языкам [Текст] / Н.Д. Гальскова, Н.И. Гез - М.: Академия, 2006. - 336 с.
38. Ефремова Н.Ф. Тестовый контроль в образовании. Учебное пособие. - М.: Университетская книга; Логос, 2007. - 386 с.
39. Маслыко Е.А., Бабинская П.К., Будько А.Ф., Петрова С.И. Настольная книга преподавателя иностранного языка. Справочное пособие. - 8-е издание, стереотипное. – Минск: Вышэйшая школа, 2003. – 522 с.
40. Коньшева, А.В. Контроль обучения иностранному языку [Текст] / А.В. Коньшева – СПб.: КАРО, 2004. - 144 с.
41. Коряковцева, Н.Ф. Теория обучения иностранным языкам: Продуктивные образовательные технологии [Текст] / Н.Ф. Коряковцева – М.: Академия, 2010. - 192 с.
42. Павловская, И.Ю. Основы методологии обучения иностранным языкам: Тестология. Издание 2-ое, исправленное и дополненное [Текст] / И.Ю. Павловская, Н.И. Башмакова. - СПб.: Филологический факультет СПбГУ, 2007 г. - 194 с.
43. Пассов, Е.И. Урок иностранного языка [Текст] / Е.И. Пассов, Н.Е. Кузовлева. - Ростов н/Д: Феникс; М: Голосса-Пресс, 2010. - 640 с.
44. Равен Д. Педагогическое тестирование: Проблемы, заблуждения, перспективы / Джон Равен. - М. : «КогитоЦентр», 2001. - 142 с.
45. Соловова Е.Н. Методика обучения иностранным языкам: базовый курс: пособие для студентов пед. вузов и учителей / Е.Н. Соловова. 3-е изд. - М.: АСТ: Астрель: Полиграфиздат, 2010. - 238 с.

46. Туркина Л.В. Французский язык. Тесты для контроля навыков аудирования. Начальный этап обучения: Учеб. Пособие / Л.В. Туркина. - М.: Высшая школа, 2005. - 135 с.: ил.
47. Фокина К.В. Методика преподавания иностранного языка: конспект лекций / К.В. Фокина, Л.Н. Тернова, Н.В. Костычева. - М.: Издательство Юрайт, Высшее образование, 2009. - 158 с.
48. Чельшкова М. Б. Теория и практика конструирования педагогических тестов : учеб. пособ. / Марина Борисовна Чельшкова. - М. : Логос, 2002. - 432 с.
49. Шамов, А.Н. Методика преподавания иностранных языков: общий курс [Текст] / отв.ред. А.Н. Шамов. - М.: АСТ: Восток–Запад, 2008. - 253 с.
50. Щукин А.Н. Методика преподавания иностранных языков: учебник для студ. Учреждений высш. образования / А.Н. Щукин, Г.М. Фролова. - М.: Издательский центр «Академия», 2015. - 228 с.
51. Щукин А.Н. Обучение иностранным языкам: Теория и практика: учебное пособие для преподавателей и студентов. - 4-е изд. - М.: Филоматис: Издательство «Омега-Л», 2010. - 480 с.
52. Brown J. D. Testing in Language Programs: a Comprehensive Guide to English Language Assessment /J.D.Brown. - NY: McGraw–Hill, 2005. -307p.
53. Canale V., Swain V. Theoretical bases of communicative approaches to second language teaching and testing// Applied Linguistic - 2010. -37 p.
54. Harcourt Family Learning. Language Arts. Grade 8: Course-book. – New York: Spark Publishing, 2003, 2005. – 144 p.
55. Rychen D. S. & Salganik L. H. (Eds.) Defining and selecting key competencies. – Güttingen, Germany: Hogrefe & Huber, 2001. - 256 с.
56. E. Wicke, Reiner (2010): Unterricht gestalten - Unterricht entwickeln. Fremdsprache Deutsch: Deutschunterricht gestalten. Beispiele der Unterrichtsentwicklung. 43, S. 5-12.
57. Krumm H.-J., Fandrych Ch., Hufeisen B., Riemer C. Deutsch als Fremd- und Zweitsprache: Ein internationales Handbuch /. - 2. Halbband. - Berlin ; New York : de Gruyter Mouton, 2010. – 836 S.

58. Hufeisen B. Fremdsprachenunterricht an Hochschulen in deutschsprachigen Ländern / В. Hufeisen // Handbuch Fremdsprachenunterricht / [К.-Р. Bausch, Н. Christ, Н.-J. Krumm]. - 5. Auflage. - Tübingen ; Basel : A. Francke, 2007. - 656 S.

59. Довгополова Я. Впровадження тестової методики в процесі навчання у вищих навчальних закладах / Я. Довгополова [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/6516>

60. Електронний ресурс: Портал знань. Тестологічний словник-довідник. <http://www.znannya.org/?view=testology>

61. Електронний ресурс: <http://www.repetitor.ua/zno/materials/2010/examples/>

62. Програма зовнішнього незалежного оцінювання з іноземних мов для осіб, які бажають здобувати вищу освіту на основі повної загальної середньої освіти [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-program-zovnishnogo-nezalezhnogo-ocinyuvannya-dlya-osib-yaki-bazhayut-zdobuvati-vishu-osvitu-na-osnovi-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

63. Тест як один із засобів контролю навчання іноземної мови [Інтернет-ресурс]: [веб-портал]. - Режим доступу: http://www.rusnauka.com/15_NPN_2009/Pedagogica/46532.doc.htm.

64. Шипілова І. Методи та прийоми контролю рівня володіння іноземною мовою / І. Шипілова [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://oldconf.neasmo.org.ua/node/2001>

65. Буракова, Н.П. Тестирование как способ оптимизации учебного процесса на уроке иностранного языка [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://festival.1september.ru/articles/610656/>, свободный.

66. Гончарова, Т.Г. Виды тестирования, подготовка к работе с тестами [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://ap47.ru/p81/>, свободный.

67. Казачкова, О.С. Современный урок иностранного языка в условиях перехода на ФГОС II поколения [Электронный ресурс] // Режим доступа: http://частнаяшкола1.рф/to_teachers/for_work/article4, свободный.

68. Новая педагогика. Этапы формирования грамматических навыков [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://www.dealeducation.ru/gowems-1025-1.html> , 2014, свободный.

69. Рыбакова, Е.В. Тест на уроке иностранного языка [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://ext.spb.ru/index.php/2011-03-29-09-03-14/110-english/1583-2012-09-20-15-50-36.html> , свободный.

70. Специфика контроля и оценивания при обучении иностранным языкам [Электронный ресурс] // Режим доступа: http://stkalmash.ucoz.ru/blog/specifika_kontrolja_i_ocenivanija_pri_obuchenii_inostranny_m_jazykam/2015-12-22-10 , 2015, свободный.

71. Dr. Winkle, Markus (2011): Arbeiten und Unterricht mit Großgruppen für DaF. In: <http://www.goethe.de/ins/ma/rab/pro/pasch/dok/dok.pdf>

ДОДАТКИ

Додаток А

Завдання для контролю аудіювання та читання

Завдання 1: Аудіювання

Eine lange Reise

Verstehen Sie den Text?

Dann beantworten die folgenden Fragen zum Text:

- 1) Von wo nach wo möchte Andreas reisen?
 - a) Von Berlin nach München
 - b) Von München nach Berlin
 - c) Von Hamburg nach Berlin
 - d) Von Berlin nach Hamburg
- 2) Warum nimmt Andreas die lange Fahrt auf sich?
 - a) Er möchte einen Freund besuchen.
 - b) Er muss arbeiten.
 - c) Er möchte in den Urlaub fliegen.
 - d) Er möchte seine Oma besuchen.
- 3) Wo hat Andreas das Magazin gekauft?
 - a) Im Bahnhof
 - b) In einem Kiosk
 - c) Im Supermarkt
 - d) In einer Buchhandlung
- 4) Wovon handelt die Zeitschrift?
 - a) Es handelt von Tieren.
 - b) Es handelt von Wirtschaft.
 - c) Es handelt von Autos.
 - d) Es handelt von Politik.
- 5) Welches Problem hat Andreas im Zug?
 - a) Er muss dringend aufs Klo.
 - b) Er hat keinen Platz reserviert.

- c) Er langweilt sich.
 - d) Eine Frau sitzt schon auf seinem Platz.
- 6) Warum reagiert die Frau nicht auf Andreas Bitte?
- a) Sie ist stur und möchte sitzen bleiben.
 - b) Sie ist gehörlos.
 - c) Sie hat Kopfhörer im Ohr.
 - d) Sie spricht kein Deutsch.

Antworten: 1B, 2 D, 3A, 4C, 5D, 6B.

Quelle: <https://lingua.com/de/deutsch/hoeren/lange-reise/>

Завдання 2: Читання

Lesen Sie zuerst den Text, dann machen Sie die darauf folgenden Aufgaben.

Jugendliche früher und heute

Die Jugend von heute kann sich ein Leben ohne Handy nicht mehr vorstellen. Früher hatte man, wenn überhaupt, ein Telefon und ein Radio zur Verfügung, denn mehr technische Dinge gab es damals nicht. Außerdem gab es nur selten neue Kleider und diese wurden meistens von den Eltern ausgesucht.

Heute ist es normal, dass Jugendliche die Auswahl ihrer Kleidung selbst treffen und sich stets entsprechend der aktuellen Trends Dinge besorgen können. Um Einkäufe zu erledigen, musste man früher sehr früh aufstehen, weil es nur ein bis zwei Verbindungen pro Tag in die Stadt gab. Die Wohlhabenden fuhren mit der Kutsche. Heute kann man in die Stadt laufen, fährt mit dem Fahrrad oder lässt sich mit dem Auto in die Stadt fahren.

In der Schule herrschte Disziplin und Ordnung. Wenn man dies nicht einhielt, bekam man mit dem Schlagstock auf die Finger oder auf den Hintern. Es gab nur zwei Lehrer, die unterrichteten. Ein Lehrer davon brachte der ersten, zweiten, dritten und vierten Klasse was bei, dies passierte alles nur in einem Raum. Der Andere unterrichtete die fünfte bis achte Klasse. Anders als heute fand auch samstags Unterricht statt. Nach der achten Klasse war die Schulausbildung vorbei.

Heute machen sich die Jugendlichen darüber Sorgen, ob sie zu viele Hausaufgaben aufbekommen, wie sie bei anderen ankommen, ob sie cool sind und vor allem stehen die zwischenmenschlichen Beziehungen im Vordergrund.

Die Sorgen in früheren Zeiten waren durch den zweiten Weltkrieg geprägt. Man musste erst mal schauen, ob es genügend Vorräte im Haus gab, falls man flüchten musste. Viele Familien wurden getrennt. Auch verzweifelten viele Eltern, weil ihre Kinder verschleppt wurden und sie nicht wussten, ob diese je wieder lebend nach Hause kommen würden.

Heute ist es auch selbstverständlich, Geburtstage ausgiebig zu feiern. Früher aber haben sich Jugendliche schon über ein Buch gefreut. Das alles zeigt, dass sich vieles über die Jahre hinweg verändert hat. Den Jugendlichen ist es nicht bewusst, wie gut sie es heute haben.

Textquelle: <https://www.badische-zeitung.de/jugendliche-frueher-und-heute--52311000.html>

Lesen Sie nun folgende Aussagen zum Inhalt des Textes! Wählen Sie die richtige Antwort: A (richtig), B (falsch) oder C (nicht im Text).

7) Ein Telefon und ein Radio waren früher einzige technische Dinge.

- a) Richtig
- b) Falsch
- c) Nicht im Text

8) Heute entscheiden Jugendliche nicht selbst was zu kaufen.

- a) Richtig
- b) Falsch
- c) Nicht im Text

9) Früher lernen Kinder auch am Samstag.

- a) Richtig
- b) Falsch
- c) Nicht im Text

10) Moderne Jugendlichen haben andere Schätzen.

- a) Richtig

b) Falsch

c) Nicht im Text

11) Schulausbildung heute ist nach 11 Klasse vorbei.

a) Richtig

b) Falsch

c) Nicht im Text

12) In früheren Zeiten gab es immer genügend Vorräte im Haus.

a) Richtig

b) Falsch

c) Nicht im Text

13) Die Beziehungen in Familien sind heute oft anders als früher.

a) Richtig

b) Falsch

c) Nicht im Text

14) Die Jugendliche heute verstehen es nicht wie glücklich sie sind.

a) Richtig

b) Falsch

c) Nicht im Text

Antworten: 7A, 8 B, 9A, 10 A, 11 C, 12 B, 13 C, 14 A.

Розробки тестових завдань
Das musst du wissen über Jugendherbergen

Bildquelle: <https://www.dw.com/de/corona-jugendherbergen-in-deutschland-in-not/a-54613570>

Ein Lehrer in Nordrhein-Westfalen (1) 1909 die Idee zur Jugendherberge. Richard Schirrmann (2) damit günstige Übernachtungsmöglichkeiten für junge Menschen anbieten. Heute ist auch der interkulturelle Austausch ein Motiv.

Die erste Jugendherberge hat es dann auch in Schirrmanns Heimatstadt Altena bei Dortmund (3). In der Burg Altena kann man sie bis heute besichtigen – und dort auch übernachten.

Heute gibt es in der ganzen Welt Jugendherbergen. Manche davon (4) spezielle Angebote: In Bremen können Gäste auf einem Schiff (5), das Haus in Konstanz (Baden-Württemberg) ist in einem alten Wasserturm.

Eine Luxus-Jugendherberge (6) in Rostock-Warnemünde direkt am Strand. Das Deutsche Jugendherbergswerk (DJH) ist nur der größte, aber nicht mehr der einzige Anbieter. In seinen mehr als 500 Jugendherbergen können nur DJH-Mitglieder (7). Jugendherbergen sind nicht mehr nur für junge Menschen. Deshalb (8) es auch immer mehr Doppel- und Einzelzimmer und nicht mehr nur Gruppen- Schlafräume. Die Übernachtungen (9) dadurch aber in den letzten Jahren auch teurer geworden.

die Übernachtungsmöglichkeit, -en Ort/Platz: Dort kann man übernachten.

der Austausch von: austauschen hier: Informationen und Erfahrungen über andere Kulturen geben und bekommen

die Berg, -en großes, massives Schloss

einzig (-r/-s) hier: es gibt keinen anderen

das Mitglied, -er Person: Sie ist bei einer organisierten Gruppe.

1. Was passt? Markieren Sie.

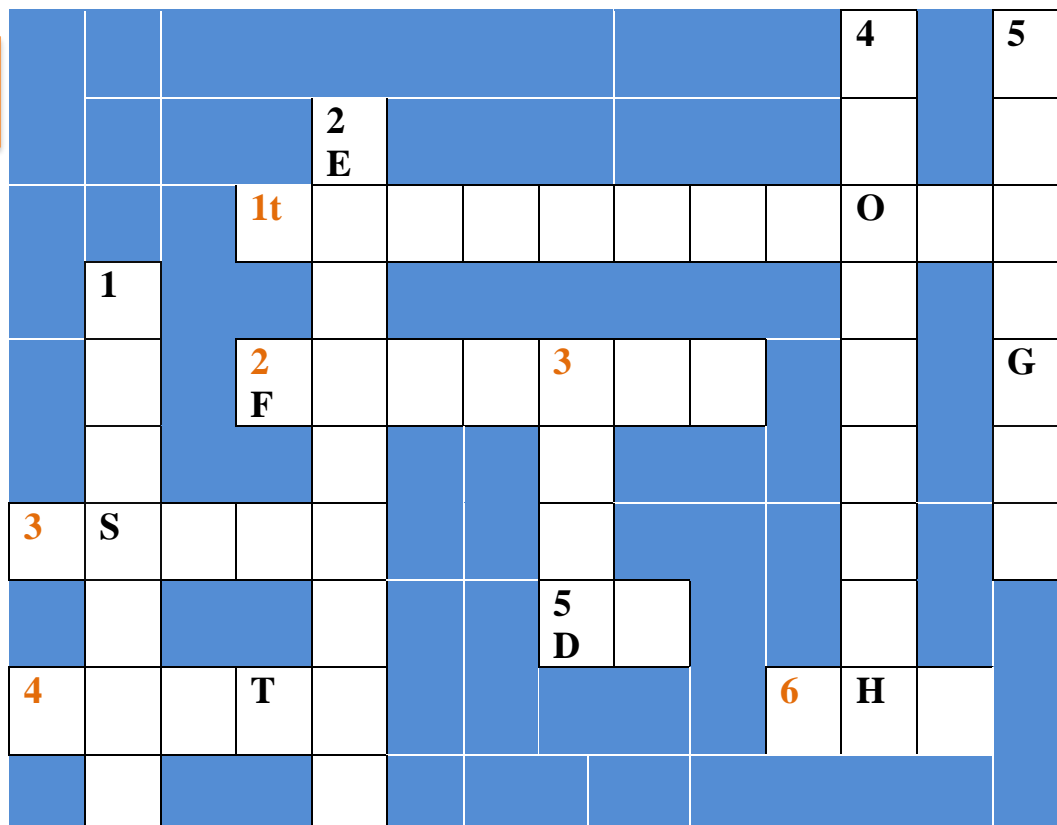
1) ☐ hatte	☐ habe
2) ☐ durfte	☐ wollte
3) ☐ gab	☐ gegeben
4) ☐ haben	☐ sind
5) ☐ schlafen	☐ geschlafen
6) ☐ stand	☐ steht
7) ☐ übernachten	☐ übernachtet
8) ☐ gab	☐ gibt
9) ☐ haben	☐ sind

Antworten:

1) Hatte; 2) Wollte; 3) Gegeben 4) Haben; 5) Schlaffen; 6) Steht; 7) Übernachten; 8) Gibt; 9) Sind.

2. Lösen Sie das Rätsel

ä = ae
ö = oe

Waagrecht (horizontal)

- 1) Meine Oma kann keine Treppen steigen. Deshalb wohnt sie im__
- 2) „Fährst du gerne__?“ – „Nein, ich gehe lieber zu Fuß.“
- 3) China liegt in__
- 4) gestern –__ – morgen
- 5) Wort, um auf etwas zu zeigen: „Sieh mal, __ drüben!“
- 6) Personalpronomen, 3. Person, Singular, Akkusativ

Senkrecht (vertikal)

- 1) Teil eines Hauses: Dadurch kann man nach draußen sehen.
- 2) Synonym zu: ein Wort dazuschreiben = ein Wort__
- 3) Ein Ball ist nicht eckig, sondern__
- 4) Gegenteil von „traurig“
- 5) Ich finde aus dem Kaufhaus nicht mehr raus! Wo ist denn hier der__?

Lösung vom Rätsel

Waagrecht: 1) Erdgeschoss; 2) Fahrrad.; 3) Osten; 4) Heute; 5) Du; 6) Ihr

Senkrecht: 1) Fenster; 2) Ergaenzen; 3) Rund; 4) Froerlich; 5) Ausgang.

3. Lesen Sie die folgende Anzeige! Nach der Anzeige werden 10 Bestätigungen angeboten. Markieren Sie dem Inhalt der Anzeige entsprechenden Bestätigungen mit einem „+“ und die nicht entsprechenden mit einem „-“!

Der Kinobesuch bietet

- die modernste Filmwiedergabetechnik;
- eine komfortable Ausstattung bei einer Kapazität von 44 Plätzen;
- eine gepflegte gastronomische Betreuung;
- ein vielseitiges, abwechslungsreiches Filmprogramm;
- Veranstaltungen mit Film nach Wunsch;
- die Möglichkeit einer Filmeinführung und eines Filmgespräches;
- eine Bereicherung des Weiterbildungsprogrammes in den Betrieb durch Lehr- und Dokumentarfilme;
- Abonnements zu Filmzyklen.

Für Auskünfte über den Spielplan, Bestellung von Sonderveranstaltungen und Filmgespräche steht Ihnen unsere Sprechstunde am Dienstag von 9.00 Uhr und von 14.00 Uhr bis 18.00 Uhr zur Verfügung.

Der Kinoklub befindet sich in der Bahnhofstraße, Telefon 22194, und erwartet Sie zu seinen Vorstellungen.

1. Der Kinoklub hat keine moderne Filmwiedergabetechnik.
2. Es gibt eine komfortable Ausstattung bei einer Kapazität von 44 Plätzen.
3. Der Kinoklub bietet keine gepflegte gastronomische Betreuung.
4. Der Klub hat ein abwechslungsreiches Filmprogramm.
5. Es gibt die Möglichkeit eines Filmgesprächs.
6. Der Kinoklub bietet ein Weiterbildungsprogramm in den Betrieben.
7. Es gibt keine Abonnements zu Filmzyklen.

Antworten: 1) – 2) + 3) – 4) + 5) + 6) + 7) –

3. Ergänzen Sie im Präsens oder Perfekt.

Gigant der Lüfte

Bildquelle: <https://www.geo.de/geolino/tierlexikon/1716-rtkl-tierlexikon-steinadler>

Mehr als 100 Jahre lang hat er in Brandenburg nicht mehr 1___gelebt: der Steinadler. Das ist leicht zu 2___ erklären, denn früher haben die Menschen den Giganten der Lüfte 3___gejagt. Steinadler waren nämlich eine Gefahr für Hühner, Lämmer und Gänse. Vor langer Zeit haben diese Vögel noch in ganz Deutschland 4___gelebt. Heute 5___gibt es nur noch in den Alpen ein paar Exemplare. In den Bergen war das Jagen nämlich komplizierter. So konnten dort manche der Vögel 6___überleben. Jetzt haben Ornithologen das Tier aber in Brandenburg 7___fliegen sehen. Sie 8___hoffen, dass es dort wieder ein Zuhause___ findet. Angst vor Menschen muss es nicht mehr haben: Adler zu jagen, ist heute 9___verboten.

geben	überleben	finden	jagen	fliegen
leben(x2)	erklären	verbieten		hoffen

Antworten: 1) Gelebt; 2) Erklären; 3) Gejagt; 4) Gelebt; 5) Gibt; 6) Überleben; 7) Fliegen; 8) Hoffen; 9) Verboten.

Зразки завдань ЗНО

1. Lesen Sie den Text und die Aufgaben unten. Entscheiden Sie, welche Lösung (A, B, C oder D) richtig ist? Kreuzen Sie Ihre Lösung auf dem Antwortbogen an. Nur eine Antwort ist richtig. Am Anfang sehen Sie ein Beispiel (0).

Fahrräder sind Verkaufsschlager in Fundbüros

Magdeburg. In Fundbüros sammeln sich manchmal die ungewöhnlichsten Sachen an. Ein Rasenmäher oder ein Gebiss, das im Blumenbeet gefunden wurde. Manchmal landen sogar Hörgeräte und Gehstöcke dort. Oder auch mal ein Blutdruckmessgerät und ein Insulinbesteck, wie Rathausprecherin Cornelia Poenicke berichtet. Dennoch sind solche Fundstücke eher selten. Die Mehrzahl der in Fundbüros abgegebenen Dinge sind Fahrräder, Handys, Schlüssel, Regenschirme, Brillen und Geldbörsen. Und vergesslich sind die Menschen immer: In Halle landen nach Auskunft der Pressestelle jährlich 3 700 bis 3 800 Gegenstände im Fundbüro. Nach einer gesetzlich vorgeschriebenen Aufbewahrungsfrist – bei minderwertigen beträgt sie drei Monate, bei hochwertigen sechs Monate – werden die nicht abgeholt Fundsachen meist versteigert. Klare Verkaufsschlager sind dabei Fahrräder. So sind in Halle bei der jüngsten Versteigerung im Mai 133 Stück verkauft worden. Auch in Stendal und Magdeburg gehen bei den Versteigerungen vor allem Fahrräder über den Ladentisch. In Magdeburg stehen am kommenden Freitag bei der nächsten Versteigerung 25 Räder zur Auswahl (ab 15 Uhr im Baudezernat). Dass die Zweiräder so zahlreich angeboten werden können, liegt daran, dass ihre Besitzer selten mehr als einmal nach ihrem verlorenen Eigentum im Fundbüro fragen. „Für die Versicherung muss man in der Regel eine Bescheinigung vorlegen, dass sich das verschwundene Fahrrad nicht im Fundbüro befindet. Wenn dann die Versicherung bezahlt hat, macht sich kaum jemand die Mühe, später noch mal im Fundbüro nachzufragen“, erklärt sich Poenicke diesen Umstand.

0 . Häufiger werden ...gefunden.

- A. Handys und Brillen
- B. Rasenmäher und Brillen
- C. Hörgeräte und Schlüssel
- D. Brillen und Hörgeräte

1. Welche Aussage ist dem Text zufolge richtig?

- A. Die Menschen sammeln die verschiedensten Sachen.
- B. Die Rathaussprecherin hat einmal ein Blutdruckmessgerät und ein Insulinbesteck gefunden.
- C. Etwa vier Tausend Gegenstände geraten jährlich in die Fundbüros in Deutschland.
- D. Die Menschen vergessen oft die ungewöhnlichsten Sachen.

2. Was bedeutet der Ausdruck „werden ... versteigert“?

- A. werden ... gekauft
- B. werden ... verkauft
- C. werden ... verschenkt
- D. werden ... zurückgekehrt

3. Welche Fundsachen sollen bei den Fundbüros sechs Monate aufbewahrt werden?

- A. ältere Sachen
- B. teurere Sachen
- C. billigere Sachen
- D. neuere Sachen

4. Am nächsten Freitag in Magdeburg kann man ... günstig besorgen.

- A. ein Grundstück
- B. ein Fahrrad
- C. ein Autorad
- D. einen Ladentisch

5. Die Besitzer der verlorenen Fahrräder

- A. bemühen sich, ihr Eigentum zurückzubekommen.

B. erkundigen sich üblicherweise nur einmal über ihr Eigentum bei dem Fundbüro.

C. fragen mehrere Male über ihr Eigentum im Fundbüro nach.

D. brauchen eine Bescheinigung, dass das Fundbüro ihr Eigentum aufbewahrt.

Antworten: 0 A, 1D, 2B, 3B, 4B, 5B.

2. *Lesen Sie den Text und wählen Sie das Wort (A, B, C oder D), das in die Lücke passt. Markieren Sie dann Ihre Lösungen auf dem Antwortbogen. Nur eine Antwort ist richtig. Am Anfang sehen Sie ein Beispiel (0).*

Studium mit Tradition

Jutta (0) _____ kommt _____ aus Finnland. Sie ist an der Universität Jyväskylä im 3. Studienjahr Deutsch und Französisch. Beide Fächer möchte sie später an einer finnischen Schule (1) _____. Jutta kennt Rostock seit langem. Ihre Eltern studierten beide Anfang der 70-er Jahre hier. Sie lernten sich in einem Studentenkeller kennen, der noch heute ein Studenten Treffpunkt ist. „Ein (2) _____ in der DDR war damals in Finnland Mode“, sagt Jutta. Am Studentenleben hat sich (3) _____ geändert, stellt Jutta nach Gesprächen mit ihren Eltern fest, „nur die Häuser sind jetzt bunter und das Telefonieren ist nicht mehr so (4) _____, wie es früher war.“. Juttas Mutter studierte in Rostock Germanistik und Slawistik. Sie ist heute Lehrerin. Juttas Vater absolvierte sein gesamtes Medizinstudium in Rostock. Er ist heute (5) _____. Auch Juttas Schwester studiert in Rostock Medizin. „Wir haben auch noch Freunde, Bekannte und sogar entfernte Verwandte in der Gegend“, sagt Jutta. Kein Wunder, dass die Germanistik Studentin sich (6) _____ zwei Semester Auslandsstudium in Rostock entschied – fast ein ganzes Jahr. Mit ihren Studienfächern muss sie ohnehin zwei Monate (7) _____. In Finnland bekommen alle Studenten 54 Monate lang ein Stipendium und (8) _____. Damit können sie ihre Miete bezahlen und studieren, wo sie wollen. Jutta erläutert: „Das Geld reicht nur knapp zum Leben, man muss sich etwas dazu (9) _____“. Das Studentenleben in Rostock gefällt Jutta sehr: „Es gibt zahlreiche Studentenkneipen und -cafés, wo man sich tagsüber und abends trifft. So eine Kneipenkultur gibt es in Finnland nicht.“ Auch die vielfältigen

Sportmöglichkeiten der Stadt mit 199 000 Einwohnern (10) _____ sie gern: „Ich spiele Badminton und Tennis, jogge und skate“. Einkaufen gehört zu (11) _____ Lieblingsbeschäftigungen; außerdem geht sie gerne ins Kino und sie besucht Theateraufführungen und Konzerte. Probleme hat Jutta nur mit dem (12) _____ : „Im Winter gibt es hier keinen Schnee, es ist feucht und nasskalt; im Sommer regnet es oft – bei Temperaturen unter 20 Grad Celsius.“

	A	B	C	D
0	Kommt	Fährt	geht	Fliegt
1	Einführen	unterrichten	erlernen	kennen lernen
2	Aufenthalt	Urlaub	Studium	Jahr
3	Alles	Etwas	viel	Nichts
4	Einfach	möglich	zugänglich	Schwer
5	Arzt	Anwalt	Betriebswirt	Ausdrucker
6	Auf	Für	über	An
7	in den Urlaub	nach Finnland	ins Ausland	an die Schule
8	eine Wohnung	einen Reisepass	Wohngeld	vakante Stelle
9	Leihen	versprechen	leisten	Verdienen
10	Gibt	Bietet	sieht	Nutzt
11	Ihren	seinen	euren	Unseren
12	Winter	Klima	Schnee	Sommer

Antworten: 0 A, 1B, 2C, 3D, 4D, 5A, 6B, 7C, 8C, 9D, 10D, 11A, 12B.

Quelle: <https://docplayer.org/12308689-Nimecka-mova-zrazki-zavdan.html>